

آزمون «۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۲»

اختصاصی دوازدهم ریاضی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۴۵ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۱۱۰ سؤال

زنگنه سؤال

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	زمان پاسخ‌گویی
اجباری	۲۰	۱-۲۰	۳۰'
اجباری	۱۵	۲۱-۳۵	۲۰'
اجباری	۱۵	۳۶-۵۰	۲۰'
اجباری	۳۰	۵۱-۸۰	۴۵'
اجباری	۳۰	۸۱-۱۱۰	۳۰'
جمع کل	۱۱۰	۱-۱۱۰	۱۴۵'

پدیدآورندگان

نام درس	نام طراحان
حسابان ۲	کاظم اجلائی-سیدرضا اسلامی-محسن بهرام‌پور-عادل حسینی-جهانبخش نیکنام
هندسه	امیرحسین ابومحبوب-علی ایمانی-افشین خاصه‌خان-سوگند روشنی-فرشاد صدیقی-فر-احمدرضا فلاح
ریاضیات گسسته	امیرحسین ابومحبوب-محسن بهرام‌پور-سوگند روشنی-محمد صحت‌کار-احمدرضا فلاح
فیزیک	خسرو ارغوانی‌فرد-عبدالرضا امینی‌نسب-زهره آقامحمدی-محمدعلی راست‌پیمان-معصومه شریعت‌ناصری-سعید طاهری‌پروجنی پوریا علاقه‌مند-مسعود قره‌خانی-مصطفی کیانی-علیرضا گونه‌حسین مخدومی-سیدعلی میرنوری-حسام نادری-شادمان ویسی
شیمی	علی افخمی‌نیا-امیرحسین بختیاری-جعفر یازوکی-محمدرضا پورجاوید-علی جدی-احمدرضا جشانی‌پور-کامران جعفری-امیر حاتمیان پیمان خواجه‌مجد-حسن رحمتی‌کوکنده-محمدرضا زهره‌وند-رضا سلیمانی-امیرحسین طیبی-سودکلایی-محمد عظیمیان‌زواره مهدی محمدی-امیرحسین مسلمی-محمد نکو-امین نوروزی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲	هندسه	ریاضیات گسسته	فیزیک	شیمی
گزینشگر	سیدرضا اسلامی کاظم اجلائی	امیرحسین ابومحبوب	سوگند روشنی	مصطفی کیانی	ایمان حسین نژاد
گروه ویراستاری	مهدی ملارمضانی	عادل حسینی	عادل حسینی	حمید زرین‌کفش زهره آقامحمدی	محمدحسن محمدزاده مقدم امیر حاتمیان محبوبه بیگ‌محمدی
مسئول درس	عادل حسینی	امیرحسین ابومحبوب	امیرحسین ابومحبوب	بابک اسلامی	امیرحسین مسلمی
مستند سازی	سمیه اسکندری	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی	احسان صادقی	سمیه اسکندری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	محمد اکبری
مسئول دفترچه	نرگس غنی‌زاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محیا اصغری
حروف‌نگار	فرزانه فتح‌اله‌زاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی «وقف عام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن: ۰۲۱-۶۴۶۳

حسابان ۲: کل کتاب

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۱- باقی مانده تقسیم چند جمله‌ای $p(x) = x^3 + ax - 1$ بر $x - 2$ برابر -1 است. مقدار a کدام است؟

(۱) ۷ (۲) -4

(۳) ۱۱ (۴) -1

۲- به ازای چند مقدار صحیح x ، نامساوی $2^x < 2^3 - x^2$ برقرار است؟

(۱) صفر (۲) ۲

(۳) ۳ (۴) بی‌شمار

۳- مقدار مشتق تابع $f(x) = (2x - \sqrt{\frac{2x}{x+1}})^2$ در $x = 1$ کدام است؟

(۱) $\frac{3}{5}$ (۲) ۴

(۳) ۷ (۴) ۸

۴- تابع $f(x) = x^4 + 4x^3 + mx^2$ نقطه عطف ندارد. حداقل مقدار صحیح m کدام است؟

(۱) ۴ (۲) ۵

(۳) ۶ (۴) ۷

۵- تابع $f(x) = \begin{cases} \frac{x}{1-x} & ; x < 0 \\ x^3 - x^2 + x & ; x \geq 0 \end{cases}$ چند نقطه عطف دارد؟

(۱) ۳ (۲) ۲

(۳) ۱ (۴) صفر

۶- از بین مثلث‌های متساوی‌الساقینی که محیط ثابت ۱۲ دارند، مقدار مساحت مثلثی که بیشترین مساحت را دارد، کدام است؟

(۱) $8\sqrt{3}$ (۲) ۲۴

(۳) ۱۲ (۴) $4\sqrt{3}$

۷- فرض کنید $f(x) = \frac{|2x-3|-mx}{|mx|-x+1}$ و $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 1$. حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ کدام است؟

(۱) $\frac{7}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$

(۳) $\frac{3}{7}$ (۴) $\frac{5}{7}$

محل انجام محاسبات

۸- اگر f و g توابعی مشتق پذیر در $x=1$ باشند، به طوری که $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{2-f(1+h)}{h} = 3$ و $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{h}{g(1+h)-3} = 2$ باشد، مقدار $(\frac{f}{g})'(1)$ کدام است؟

(۲) $-\frac{10}{9}$

(۱) $\frac{8}{9}$

(۴) $\frac{10}{9}$

(۳) $-\frac{8}{9}$

۹- تابع $f(x) = a \sin x + b \cos x$ مفروض است. اگر $f''(5) = f'(5) = 4$ باشد، حاصل $a^2 + b^2$ کدام است؟

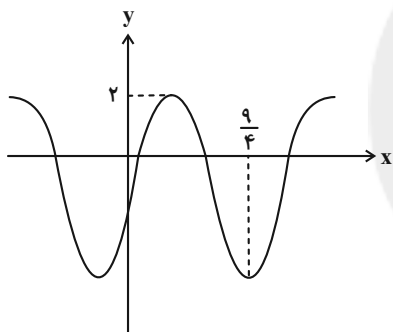
(۲) ۲۰

(۱) ۱۸

(۴) ۲۵

(۳) ۱۵

۱۰- بخشی از نمودار تابع $f(x) = a \sin b\pi x - 1$ در شکل زیر رسم شده است. حاصل ab کدام است؟

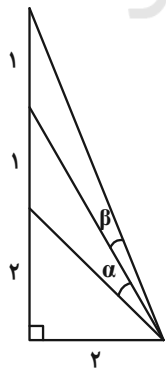
(۱) ۲

(۲) ۳

(۳) $\frac{3}{2}$

(۴) $\frac{4}{3}$

۱۱- با توجه به شکل زیر و اندازه‌های مشخص شده، مقدار $\tan(\alpha - \beta)$ کدام است؟

(۱) $\frac{1}{13}$

(۲) $\frac{1}{3}$

(۳) $\frac{1}{8}$

(۴) $\frac{3}{41}$

۱۲- به ازای چند مقدار صحیح m معادله $\cos 2x + m \sin x = 2m - 7$ جواب دارد؟

۶ (۱)

۷ (۲)

۴ (۳)

۵ (۴)

۱۳- اگر $x = -8$ طول ماکزیمم نسبی نمودار تابع $f(x) = (x+a)\sqrt[3]{x^2}$ باشد، مجموع مقادیر اکستریمم نسبی تابع کدام است؟

۲۴ (۱)

۴۰ (۲)

۴۸ (۳)

۲۰ (۴)

۱۴- تابع $f(x) = |x^2 - 1| - 2|x - 1| - 2|x + 1|$ در چند نقطه مشتق پذیر نیست؟

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴) صفر

۱۵- اگر $f(x) = \begin{cases} 4 & ; x=2 \\ x^2+2 & ; x \neq 2 \end{cases}$ و $g(x) = (x-2)^2 f(x)$ باشد، مقدار $g''(2)$ کدام است؟

۱۲ (۱)

۸ (۲)

۶ (۳)

۴ (۴) وجود ندارد.

۱۶- اگر $f(x) = \frac{\sqrt{x}}{(x-1)^2}$ و $g(x) = \frac{\sqrt[3]{x}}{(x-1)^2}$ نمودار تابع $f-g$ در اطراف $x=1$ چگونه است؟

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۱۷- تابع $f(x) = x^2(x-2)^2$ در فاصله $[-1, 3]$ تعریف شده است. اگر S مجموعه نقاط بحرانی، A مجموعه نقاط اکستریمم مطلق و

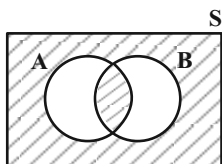
B مجموعه نقاط اکستریمم نسبی باشد، مجموعه هاشور خورده چند عضو دارد؟

۴ (۱)

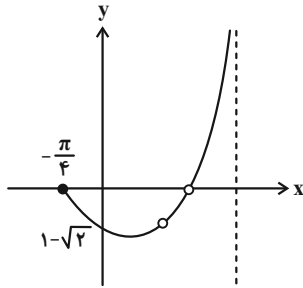
۳ (۲)

۲ (۳)

۱ (۴)

۱۸- بخشی از نمودار تابع $y = \frac{a + b \cos x}{c + \tan x}$ به صورت زیر است. مقدار b کدام است؟

(۱) -۲

(۲) $-\sqrt{2}$

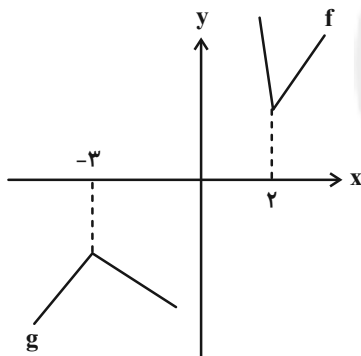
(۳) ۲

(۴) $\sqrt{2}$

۱۹- در شکل زیر نمودارهای دو تابع f و g رسم شده‌اند که از نیم‌خط‌هایی با شیب‌های -۱ ، ۲ و -۴ تشکیل شده‌اند. برای رسم

نمودار تابع g ، نمودار تابع f را ابتدا نسبت به مبدأ مختصات قرینه کرده‌ایم، سپس طول نقاط آن را m برابر کرده و با n واحد

جمع کرده‌ایم. در این صورت حاصل $m + n$ کدام است؟

(۱) -۹

(۲) $-\frac{1}{2}$

(۳) ۵

(۴) $\frac{3}{2}$

۲۰- اگر m عددی طبیعی باشد و تابع $f(x) = \sin\left(\frac{\pi x}{m}\right)\sqrt{x-2}$ در نقطه $x=2$ ماکزیمم نسبی داشته باشد، مقدار $f(m+1)$ کدام است؟

(۲) -۱

(۱) ۱

(۴) صفر

(۳) $\frac{1}{2}$

هندسه ۳: کل کتاب

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۲۱- ماتریس $A = [a_{ij}]_{3 \times 3}$ که در آن $a_{ij} = \begin{cases} i-j & ; i \neq j \\ i+j & ; i = j \end{cases}$ و ماتریس قطری B طوری مفروض اند که مجموع درایه‌های ماتریس

$A^2 B$ برابر ۶ است. مجموع درایه‌های ماتریس B برابر کدام است؟

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{2}{3}$

۲۲- اگر A یک ماتریس مربعی و $A^3 + A^2 + A + I = \bar{O}$ باشد، حاصل $A^{1402} + A^{1401} + \dots + A^2 + A + I$ کدام است؟

(۱) $699A + 700I$ (۲) $1399A$ (۳) $A + 1398I$ (۴) $1399I$

۲۳- اگر A ماتریسی مربعی از مرتبه ۳ باشد به طوری که $A^2 = A$ ، حاصل دترمینان $A^2(A+I)^4$ کدام است؟ (I ماتریس همانی است.)

(۱) $2^4 |A|$ (۲) $2^8 |A|$ (۳) $2^{12} |A|$ (۴) $2^{15} |A|$

۲۴- اگر A ماتریسی اسکالر از مرتبه ۳ و $|A + 2I| = |A| + 26$ باشد، مجموع مقادیر $|A|$ کدام است؟

(۱) ۳ (۲) -۲ (۳) -۹ (۴) -۲۶

۲۵- به ازای چند عدد صحیح a دو دایره $x^2 + y^2 + 2x - 6y + 9 = 0$ و $x^2 + y^2 - 4x + 2y + a = 0$ متقاطع اند؟

(۱) ۱۸ (۲) ۱۹ (۳) ۲۰ (۴) ۲۱

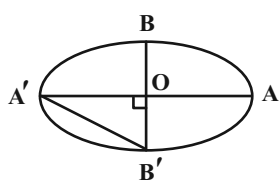
۲۶- نقاط $F(1, 2)$ و $F'(1, -3)$ کانون‌های یک بیضی هستند که نقطه $M(3, 1)$ روی این بیضی قرار دارد. طول قطر کوچک این بیضی کدام است؟

(۱) $\sqrt{5}$ (۲) $\frac{3\sqrt{5}}{2}$ (۳) $2\sqrt{5}$ (۴) $3\sqrt{5}$

۲۷- در یک بیضی فاصله مرکز از یک کانون، ۴ برابر فاصله آن کانون از نزدیک‌ترین رأس بیضی است. اگر M نقطه‌ای دلخواه روی بیضی و حداکثر مساحت مثلث MFF' برابر ۴۸ باشد، طول قطر کوچک بیضی کدام است؟

(۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶

۲۸- در بیضی زیر اگر طول پاره خط $A'B'$ برابر با فاصله A' از دورترین کانون باشد، خروج از مرکز بیضی کدام است؟

(۱) $\frac{\sqrt{2}-1}{2}$ (۲) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۳) $\frac{\sqrt{3}-1}{2}$ (۴) $\frac{\sqrt{3}}{2}$

۲۹- مرکز دایره‌هایی که از نقطه $(-1, 3)$ می‌گذرند و بر خط $2x + 8 = 0$ مماس‌اند، روی منحنی S قرار گرفته است. این منحنی محور عرض‌ها را در دو نقطه قطع می‌کند. فاصله این دو نقطه از یکدیگر کدام است؟

(۱) ۶ (۲) ۸ (۳) $2\sqrt{15}$ (۴) $4\sqrt{3}$

۳۰- چند نقطه روی سهمی $x^2 + 2x + 4y + 9 = 0$ وجود دارد که از کانون آن و نقطه $A(3, 5)$ به یک فاصله باشند؟

- (۱) صفر
 (۲) ۱
 (۳) ۲
 (۴) بی‌شمار

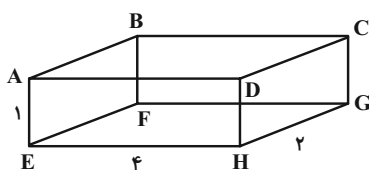
۳۱- به ازای کدام مقادیر a ، نقطه $A = (a, 1-a, 2a-7)$ در ناحیه شماره ۸ دستگاه مختصات R^3 واقع است؟

- (۱) $0 < a < \frac{7}{2}$
 (۲) $a > \frac{7}{2}$
 (۳) $1 < a < \frac{7}{2}$
 (۴) $a < 1$

۳۲- اگر \vec{a} ، \vec{b} و \vec{c} بردارهایی به ترتیب به طول‌های ۲، ۴ و ۱ باشند که دوه‌دو با یکدیگر زاویه 60° می‌سازند، آن‌گاه اندازه بردار $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$ کدام است؟

- (۱) $2\sqrt{7}$
 (۲) $\sqrt{35}$
 (۳) $\sqrt{42}$
 (۴) ۷

۳۳- در مکعب مستطیل زیر از A به وسط هر کدام از یال‌های EH و FG یک خط رسم می‌کنیم. کسینوس زاویه بین این دو خط کدام است؟

- (۱) $\frac{\sqrt{5}}{3}$
 (۲) $\frac{2\sqrt{5}}{5}$
 (۳) $\frac{\sqrt{5}}{4}$
 (۴) $\frac{\sqrt{5}}{5}$

۳۴- بردارهای \vec{a} و \vec{b} به ترتیب به طول‌های ۳ و ۲ مفروض‌اند. اگر مساحت مثلث ایجاد شده توسط این دو بردار برابر $\frac{3\sqrt{3}}{4}$ و زاویه بین این دو بردار کمتر از 90° باشد، کسینوس زاویه بین دو بردار \vec{a} و $2\vec{b} - 3\vec{a}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{7}{\sqrt{61}}$
 (۲) $\frac{3}{7}$
 (۳) $\frac{\sqrt{61}}{11}$
 (۴) $\frac{3}{8}$

۳۵- اگر $|\vec{a}| = 2$ ، $|\vec{b}| = 6$ و اندازه تصویر قائم بردار \vec{b} روی بردار \vec{a} برابر $1/5$ باشد، حجم متوازی‌السطوحی که روی سه بردار \vec{a} ، \vec{b} و $\vec{a} \times \vec{b}$ بنا می‌شود، کدام است؟

- (۱) ۱۶۹
 (۲) ۲۴۳
 (۳) ۲۵۶
 (۴) ۳۲۴

ریاضیات گسسته: کل کتاب

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۳۶- در تقسیم تعدادی عدد دو رقمی بر عدد طبیعی b ، خارج قسمت ۸ و باقی مانده حداکثر مقدار ممکن شده است. چند مقدار برای

b وجود دارد؟

۸ (۱)

۱۰ (۳)

۳۷- بزرگترین عدد طبیعی دو رقمی n که عدد $15 + 12^n$ بر ۷ بخش پذیر باشد، کدام است؟

۹۶ (۱)

۹۸ (۳)

۳۸- اگر دوازدهم اردیبهشت ماه یک سال، روز یکشنبه باشد، آخرین چهارشنبه شهریور ماه آن سال چندمین روز این ماه است؟

۱) بیست و نهم

۳) بیست و هشتم

۳۹- یک گراف ۳- منتظم از مرتبه ۶، حداکثر چند دور به طول فرد دارد؟

۲ (۱)

۶ (۳)

۴۰- مجموعه همسایگی بسته هر رأس گراف G دارای ۴ عضو است. اگر تعداد یالهای گراف \bar{G} ، ۳۰ واحد بیشتر از تعداد یالهای

گراف G باشد، درجه هر رأس گراف \bar{G} کدام است؟

۶ (۱)

۸ (۳)

۴۱- در گراف G از مرتبه ۹، $\gamma(G) = 1$ است و این گراف فقط ۲ مجموعه احاطه گر مینیمم دارد. اختلاف بین حداقل و حداکثر تعداد

یالهای ممکن برای این گراف کدام است؟

۱۶ (۱)

۱۸ (۳)

۴۲- در گراف G از مرتبه ۸، $\gamma(G) = 2$ است. مجموع حداقل و حداکثر اندازه این گراف کدام است؟

۱۵ (۱)

۲۷ (۳)

۴۳- با ۶ حرف x و ۷ حرف y چند کلمه ۱۳ حرفی می توان ساخت به طوری که از چپ و راست یکسان خوانده شود؟

۲۰ (۱)

۴۰ (۳)

۴۴- تعداد جوابهای طبیعی معادله $a^2 + ab + ac = 15$ کدام است؟

۱۳ (۱)

۱۵ (۳)

محل انجام محاسبات

۴۵- اگر مربع لاتین با اعمال جایگشتی از مربع لاتین به دست آمده باشد، x کدام است؟

			۱
۲			
		۳	
	x		

			b
a			
			a

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۴۶- اگر جدول زیر یک مربع لاتین باشد، آن گاه حاصل جمع اعداد در خانه‌های رنگی چقدر است؟

۴	۱		
		۴	۲
			۴

۵ (۲)

۴ (۱)

۷ (۴)

۶ (۳)

۴۷- ۳ مهره به رنگ‌های مختلف را به چند حالت می‌توان در ۵ جعبه متمایز گذاشت به طوری که در هر جعبه حداکثر یک مهره باشد و

جعبه اول خالی نباشد؟

۲۴ (۲)

۳۶ (۱)

۱۲ (۴)

۱۸ (۳)

۴۸- ۵ کبوتر به چند طریق می‌توانند در ۳ لانه بنشینند به طوری که تعداد کبوترهای هیچ لانه‌ای برابر با ۱ نباشد؟ (کبوترها را یکسان

در نظر بگیرید.)

۹ (۲)

۱۵ (۱)

۱۸ (۴)

۱۲ (۳)

۴۹- در جعبه‌ای ۵۰ کارت با شماره‌های ۱ تا ۵۰ وجود دارد. حداقل چند کارت از جعبه خارج کنیم تا مطمئن باشیم حاصل ضرب

عددهای خارج شده مضرب ۴ است؟

۲۶ (۲)

۲۵ (۱)

۲۸ (۴)

۲۷ (۳)

۵۰- در یک جعبه پنج مهره به شماره‌های ۱ تا ۵ هست. ۳ مهره به تصادف از این جعبه خارج می‌کنیم. حداقل چند بار این آزمایش را

تکرار کنیم تا یقین داشته باشیم که دست کم دو بار حاصل جمع اعداد خارج شده یکسان است؟

۱۰ (۲)

۱۱ (۱)

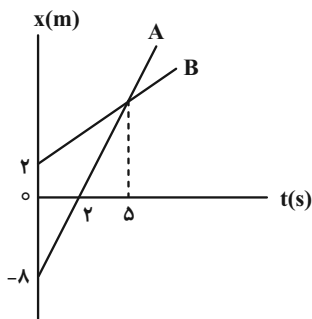
۸ (۴)

۹ (۳)

فیزیک ۳: کل کتاب

وقت پیشنهادی: ۴۵ دقیقه

۵۱- نمودار مکان- زمان دو متحرک A و B به صورت زیر است. در لحظه‌ای که متحرک A از مبدأ مکان می‌گذرد، متحرک B در

چند متری مبدأ مکان است؟

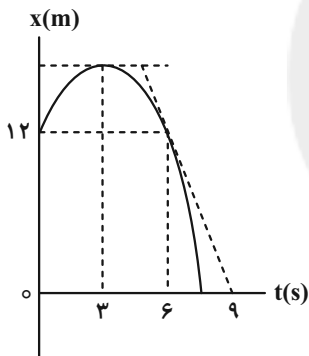
۱۲ (۱)

۸ (۲)

۲ (۳)

۶ (۴)

۵۲- نمودار مکان- زمان متحرکی که بر روی خط راستی حرکت می‌کند، مطابق شکل زیر است. شتاب متوسط این متحرک در ۳ ثانیه

دوم حرکت چند متر بر مربع ثانیه است؟

 $\frac{8}{3}$ (۱) $\frac{4}{3}$ (۲) $-\frac{8}{3}$ (۳) $-\frac{4}{3}$ (۴)

۵۳- معادله مکان- زمان متحرکی که بر روی محور x حرکت می‌کند به صورت $x = -2t^2 + 6t - 4$ است. مسافت طی شده توسط

متحرک در ۲ ثانیه اول چند متر است؟

۵ (۲)

۴ (۱)

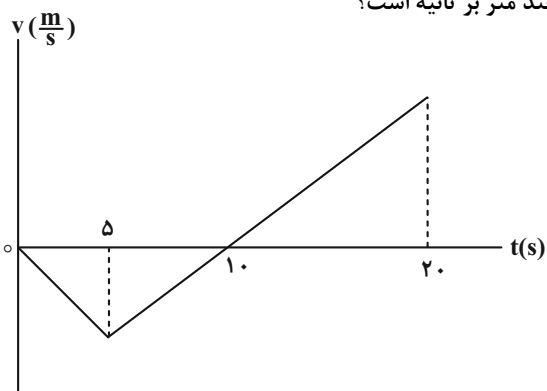
۱۱ (۴)

۱۰ (۳)

محل انجام محاسبات

۵۴- نمودار سرعت- زمان متحرکی که بر خط راست حرکت می‌کند، مطابق شکل زیر است. اگر جابه‌جایی متحرک در بازه زمانی ۵s تا

۱۲s برابر ۲۱m- باشد، تندی متحرک در لحظه $t = ۳s$ چند متر بر ثانیه است؟

۲ (۱)

۳ (۲)

۶ (۳)

۱۲ (۴)

۵۵- جسمی ۳۶ درصد کل جابه‌جایی سقوط آزادش را در ثانیه آخر حرکتش طی می‌کند. این جسم از ارتفاع چند متری رها شده

است؟ $(g = ۱۰ \frac{m}{s^2})$

۱۲۵ (۴)

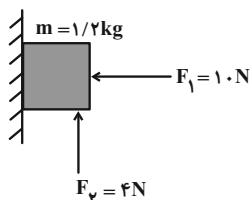
۵۰۰ (۳)

۳۱/۲۵ (۲)

۸۰ (۱)

۵۶- در شکل زیر، جسم در آستانه حرکت قرار دارد. اگر نیروهای \vec{F}_1 و \vec{F}_2 ثابت باشند و جسم شروع به حرکت کند، چند گرم از جرم

جسم بکاهیم تا جسم با شتاب $۲ \frac{m}{s^2}$ به سمت پایین حرکت کند؟ $(\mu_s = ۰/۸$ و $\mu_k = ۰/۴$ ، $g = ۱۰ \frac{m}{s^2})$

۱۰۰۰ (۱)

۲۰۰ (۲)

۱۰۰ (۳)

۳۰۰ (۴)

۵۷- شخصی به جرم ۷۵kg بر روی یک ترازوی فنری در کف آسانسوری ساکن ایستاده است. آسانسور ابتدا با شتاب $۲ \frac{m}{s^2}$ شروع به

بالا رفتن می‌کند و سپس طی حرکتی با شتاب ثابت متوقف می‌شود. اگر کل زمان حرکت از لحظه شروع تا توقف آسانسور ۵s

باشد و آسانسور مسافت ۱۵m را در این مدت طی کرده باشد، اختلاف حداکثر و حداقل عددی که ترازوی فنری در این مدت

نشان می‌دهد، چند نیوتون است؟

۴۰۰ (۴)

۴۲۵ (۳)

۳۷۵ (۲)

۲۶۵ (۱)

محل انجام محاسبات

۵۸- با فنری افقی با ثابت k و جرم ناچیز، جسمی به جرم ۲kg را روی یک سطح افقی می کشیم. در لحظه ای که طول فنر به ۲۵cm

می رسد، جسم با سرعت ثابت به حرکت خود ادامه می دهد و وقتی طول فنر به $۲۷/۵\text{cm}$ می رسد، شتاب حرکت جسم $۱\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

می شود. ثابت فنر چند نیوتون بر متر است؟

- (۱) ۱۰۰
(۲) ۱۲۰
(۳) ۸۰
(۴) ۵۰

۵۹- اگر انرژی جنبشی گلوله ای ۴۴ درصد افزایش یابد، اندازه تکانه آن $۱۲\frac{\text{kg}\cdot\text{m}}{\text{s}}$ می شود. اندازه تکانه اولیه گلوله چند کیلوگرم متر بر ثانیه

بوده است؟

- (۱) ۱۰
(۲) ۱۲
(۳) ۸
(۴) ۶

۶۰- فضاوردی به جرم ۸۱kg درون سفینه ای که در فاصله ۳۲۰۰ کیلومتری سطح زمین است، قرار دارد. وزن این فضاورد در درون

سفینه چند نیوتون است؟ ($g = ۱۰\frac{\text{N}}{\text{kg}}$ و شعاع کره زمین ۶۴۰۰km است.)

- (۱) ۳۶۰
(۲) ۱۸۰
(۳) ۵۴۰
(۴) ۸۱۰

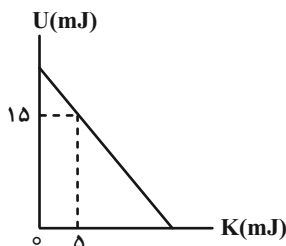
۶۱- معادله حرکت نوسانگر هماهنگ ساده ای در SI به صورت $x = ۰/۰۲\cos ۱۰\pi t$ است. در بازه زمانی $t_1 = \frac{1}{3}\text{s}$ تا $t_2 = \frac{1}{6}\text{s}$ تنیدی

متوسط نوسانگر چند سانتی متر بر ثانیه است؟

- (۱) ۱۵
(۲) ۳۰
(۳) ۳۵
(۴) ۴۵

۶۲- نمودار انرژی پتانسیل بر حسب انرژی جنبشی نوسانگری که حرکت هماهنگ ساده انجام می دهد، در شکل زیر نشان داده است.

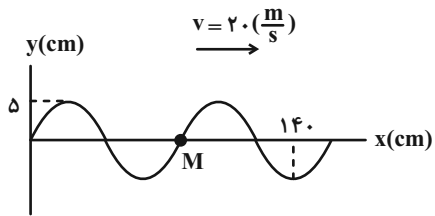
در لحظه ای که انرژی جنبشی این نوسانگر ۸mJ است، انرژی پتانسیل آن چند میکروژول می باشد؟

محل انجام محاسبات

- (۱) ۱۲
(۲) ۲۴
(۳) ۱۲×۱۰^3
(۴) ۲۴×۱۰^3

۶۳- شکل زیر، موجی را در لحظه $t = 0$ نشان می‌دهد که با تندی $20 \frac{m}{s}$ در جهت محور x منتشر می‌شود. در لحظه $t = \frac{3}{100} s$

شتاب ذره M چند واحد SI و جهت آن کدام است؟ ($\pi^2 = 10$)

(۱) ۲۰۰، پایین

(۲) ۱۲۵۰، پایین

(۳) ۲۰۰، بالا

(۴) ۱۲۵۰، بالا

۶۴- شنونده‌ای در فاصله d از چشمه صوتی قرار دارد. اگر فاصله شنونده از چشمه صوت را به اندازه D افزایش دهیم، تراز شدت

صوت در این حالت ۱۴ دسی‌بل کاهش می‌یابد. نسبت $\frac{D}{d}$ چقدر است؟ ($\log 2 = 0.3$)

(۴) ۵

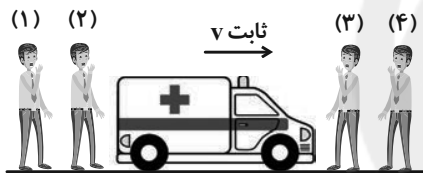
(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

۶۵- در شکل زیر، چشمه صوتی (آمبولانس) با تندی ثابت، از ناظرهای ساکن (۱)، (۲) دور و به ناظرهای ساکن (۳) و (۴) نزدیک

می‌شود. کدام رابطه در مورد بسامد دریافتی توسط این ناظرها درست است؟

(۱) $f_1 < f_2 < f_3 < f_4$

(۲) $f_2 > f_1 > f_3 > f_4$

(۳) $f_1 = f_2 < f_3 = f_4$

(۴) $f_1 = f_2 > f_3 = f_4$

۶۶- شخصی در مقابل یک دیوار بلند ایستاده است. این شخص به وسیله بلندگویی صوتی با بسامد ثابت به سمت دیوار ارسال می‌کند و

۲۵۵ / ۰ بعد، پژواک صوت را می‌شنود. اگر فاصله دیوار از شخص ۴۰ m و طول موج صوت ایجاد شده توسط شخص ۲ cm باشد،

بسامد صوت چند کیلوهرتز است؟

(۴) ۱۶

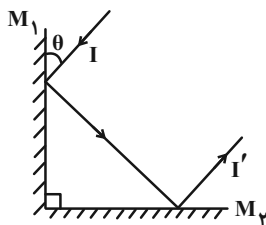
(۳) ۸

(۲) ۳

(۱) ۶۴

۶۷- مطابق شکل زیر، پرتو I به آینه M_1 تابیده شده و پس از برخورد با آینه‌ها، در نهایت پرتو I' از آینه M_2 بازتاب می‌شود. اگر

زاویه θ را به اندازه ۵ درجه کاهش دهیم، زاویه بین پرتوهای I و I' چگونه تغییر می‌کند؟

(۱) ۵ درجه کاهش می‌یابد.

(۲) ۱۰ درجه کاهش می‌یابد.

(۳) ۱۰ درجه افزایش می‌یابد.

(۴) تغییر نمی‌کند.

محل انجام محاسبات

۶۸- اگر طول موج نور زرد در خلأ برابر $0.5 \mu\text{m}$ باشد، بسامد این نور در محیطی با ضریب شکست $n = \frac{4}{3}$ چند هرتز است؟ ($c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$)

- (۱) 2×10^{14} (۲) $24/5 \times 10^{14}$ (۳) 6×10^{14} (۴) 8×10^{14}

۶۹- پرتو نوری از هوا به سطح یک تیغه شیشه‌ای می‌تابد. قسمتی از این پرتو نور بازتاب می‌شود و قسمت دیگر آن با زاویه انحراف ۱۵ درجه وارد شیشه می‌گردد. اگر زاویه بین پرتو بازتابش و شکست ۱۰۵ درجه باشد، ضریب شکست شیشه چقدر است؟ (ضریب شکست هوا برابر ۱ است.)

- (۱) ۲ (۲) $\frac{4}{3}$ (۳) $2\sqrt{2}$ (۴) $\sqrt{2}$

۷۰- در آزمایش یانگ، فاصله بین دو نوار روشن متوالی از یکدیگر برابر ۱ mm است. اگر طول موج نور به کار رفته در آزمایش ۱/۲ برابر شود، فاصله بین دو نوار روشن و تاریک متوالی چند میلی‌متر می‌شود؟

- (۱) ۰/۶ (۲) ۰/۵ (۳) ۱/۲ (۴) ۱

۷۱- دو سیم هم جنس و هم طول A و B را بین دو نقطه بسته و با نیروی یکسان می‌کشیم. اگر بسامد هماهنگ دوم سیم B با بسامد هماهنگ سوم سیم A برابر باشد، نسبت سطح مقطع سیم B به سطح مقطع سیم A کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{4}{9}$ (۴) $\frac{9}{4}$

۷۲- توان مصرفی یک چشمه موج الکترومغناطیسی ۴۰۰ W، بازده آن ۰/۰۲ درصد و طول موج گسیلی ۶۶۰ نانگستروم است. در هر دقیقه چند فوتون از این چشمه موج گسیل می‌شود؟ ($h = 6.6 \times 10^{-34} \text{ J.s}$ و $c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$)

- (۱) $1/6 \times 10^{18}$ (۲) $3/2 \times 10^{18}$ (۳) $4/8 \times 10^{18}$ (۴) $1/6 \times 10^{16}$

۷۳- در یک آزمایش فوتوالکتریک، بسامد نور فرودی به فلز، ۵ برابر بسامد قطع فلز است. اگر تابع کار این فلز ۳ eV باشد، بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترن‌های خارج شده از فلز چند ژول است؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$)

- (۱) ۱۸ (۲) $28/8 \times 10^{-19}$ (۳) ۱۲ (۴) $19/2 \times 10^{-19}$

۷۴- بلندترین طول موج رشته لیمان ($n' = 1$) چند برابر کوتاه‌ترین طول موج رشته بالمر ($n' = 2$) است؟

- (۱) $\frac{4}{3}$ (۲) ۳ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۷۵- در اتم هیدروژن، انرژی الکترون در تراز برابر با الکترونی $E_R - \frac{1}{25}$ است. اگر الکترون به تراز n' انتقال یابد، فوتونی با بسامد

$27 \times 10^{13} \text{ Hz}$ گسیل می‌شود. کوتاه‌ترین طول موج گسیلی مربوط به تراز n' چند نانومتر می‌باشد؟ ($E_R = 13.6 \text{ eV}$)

$$c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}} \text{ و } R = \frac{1}{100} (\text{nm})^{-1}$$

۱) ۵۰۰ ۲) ۲۰۰۰ ۳) ۱۶۰۰ ۴) ۱۰۰۰

۷۶- در اتم هیدروژن الکترونی از تراز $2n$ به تراز $n' = n$ گذار کرده و فوتونی با طول موج 512 nm گسیل می‌کند. در این گذار انرژی

الکترون چند الکترون‌ولت تغییر می‌کند؟ ($R = \frac{1}{96} (\text{nm})^{-1}$ و $E_R = 13.6 \text{ eV}$)

۱) ۲/۵۵ ۲) ۴/۲۵ ۳) ۶/۷۵ ۴) ۱۰/۲

۷۷- چه تعداد از عبارات‌های زیر درست است؟

الف) انرژی معادل با یک گرم هیدروژن با انرژی معادل با یک گرم هلیوم یکسان است.

ب) انرژی بستگی هسته، انرژی لازم برای جدا کردن نوکلئون‌های یک هسته از یکدیگر است.

پ) جرم هسته بیشتر از مجموع جرم نوکلئون‌های تشکیل دهنده آن است.

ت) انرژی نوکلئون‌های وابسته به هسته کوانتیده است.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۷۸- هسته مادر ${}^A_Z X$ پس از گسیل دو ذره آلفا به همراه گسیل پرتو گاما به هسته دختر ${}^{210}_{86} Y$ تبدیل می‌شود. هسته مادر $({}^A_Z X)$

چند نوترون دارد؟

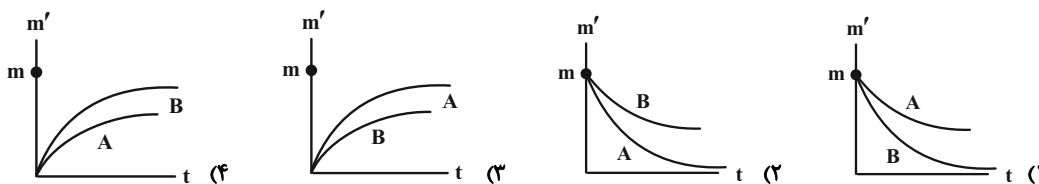
۱) ۱۲۸ ۲) ۲۱۸ ۳) ۱۲۹ ۴) ۲۱۹

۷۹- اگر پس از گذشت ۱۲ روز، ۸۷/۵ درصد از هسته‌های یک ماده پرتوزا واپاشیده شود، نیمه عمر آن چند روز است؟

۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

۸۰- جرم مساوی از دو ماده پرتوزای A و B در اختیار داریم. اگر نیمه عمر ماده B بزرگ‌تر از نیمه عمر ماده A باشد، نمودار جرم

واپاشیده (m') بر حسب زمان این دو ماده مطابق کدام گزینه است؟

محل انجام محاسبات

شیمی ۳: کل کتاب

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۸۱- چند مورد از مطالب موجود در جدول زیر نادرست است؟

کلوئید	محلول	سوسپانسیون	نوع مخلوط ویژگی
کات کبود	آب نمک	دوغ	مثال
نور را پخش می کند	نور را پخش نمی کند	نور را پخش می کند	رفتار در برابر نور
همگن	همگن	ناهمگن	همگن بودن
ناپایدار	پایدار	ناپایدار	پایداری
ذرات ریز ماده	توده های مولکولی کوچک	توده های مولکولی بزرگ	ذره های سازنده

۴ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

۸۲- ۲۰ میلی لیتر از محلول هیدروبرمیک اسید را با مقداری آب مخلوط می کنیم تا به حجم نهایی ۴۰۰ میلی لیتر برسد. اگر در دمای اتاق ۴۰ میلی لیتر از این محلول به ۱۰ میلی لیتر محلول سود سوزآور با $\text{pH} = ۱۲$ اضافه شود و در محلول نهایی

باشد، غلظت اولیه محلول هیدروبرمیک اسید چند مول بر لیتر بوده است؟ (دما ۲۵°C در نظر گرفته شود).

۰/۸ (۴)

۰/۲ (۳)

۰/۴ (۲)

۰/۶ (۱)

۸۳- pH محلول سیرشده آمونیاک در دمای ۲۵ درجه سلسیوس به تقریب کدام است؟ (انحلال پذیری آمونیاک در این دما برابر ۵۰ گرم در ۱۰۰ گرم آب بوده و چگالی محلول سیرشده آن برابر $۰/۸\text{g.mL}^{-۱}$ است. ثابت یونش بازی آمونیاک در این دما برابر ۴×۱۰^{-۶}

مول بر لیتر است.) $(\text{N} = ۱۴, \text{H} = ۱; \text{g.mol}^{-۱}) \text{NH}_3(\text{aq}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \rightleftharpoons \text{NH}_4^+(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq})$ ($\log 2 \approx ۰/۳$)

۱۱/۱ (۴)

۱۲/۹ (۳)

۱۲/۳ (۲)

۱۱/۹ (۱)

۸۴- چه تعداد از عبارتهای زیر در مورد اسید HA با ثابت یونش $۴/۵ \times ۱۰^{-۴} \text{mol.L}^{-۱}$ در مقایسه با اسید HB با ثابت یونش $۴/۹ \times ۱۰^{-۱۱} \text{mol.L}^{-۱}$ کمتر است؟

* رسانایی الکتریکی محلول (با غلظت ۱ مولار)

* سرعت واکنش با فلز منیزیم در دما و غلظت یکسان

* pH محلول در دمای اتاق با غلظت ۰/۱ مولار

* درجه یونش در دما و غلظت یکسان

* زمان لازم برای تولید مقدار برابری گاز هیدروژن در واکنش با فلز (در دما و غلظت یکسان)

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

محل انجام محاسبات

۸۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) هیدروکلریک اسید یک اسید قوی و هیدروفلوئوریک اسید یک اسید ضعیف است.
 (۲) مقدار عددی ثابت تعادل در دمای ثابت به مقدار آغازی واکنش‌دهنده‌ها بستگی ندارد.
 (۳) باران اسیدی حاوی نیتریک اسید و هیدروکلریک اسید است در حالی که باران معمولی حاوی کربنیک اسید است.
 (۴) گستره pH در محلول‌های آبی و در دمای اتاق از ۰ تا ۱۴ است و آب و همه محلول‌های آبی، محتوی یون‌های هیدرونیوم و هیدروکسید هستند.
 ۸۶- اگر درصد یونش باز ضعیف AOH برابر ۲۵٪ باشد، غلظت اولیه این باز چند برابر ثابت یونش آن است و برای خنثی کردن اسید HCl با حجم ۲ لیتر و $pH = 2$ چند مول از این باز نیاز است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)
- (۱) ۰/۰۲-۶ (۲) ۰/۰۱۶-۱۲ (۳) ۰/۰۱۶-۶ (۴) ۰/۰۲-۱۲

۸۷- ۲ لیتر آب مقطر موجود است، افزودن کدام ماده زیر pH آب مقطر موجود را ۴ واحد افزایش می‌دهد؟ (از تغییر حجم محلول صرف نظر و دما $25^{\circ}C$ در نظر گرفته شود.) ($Ca = 40, S = 32, Na = 23, O = 16, N = 14, H = 1: g.mol^{-1}$)

- (۱) ۲/۸ گرم CaO خالص
 (۲) ۳ گرم گاز SO_2
 (۳) ۵/۴ گرم N_2O_5 با خلوص ۸۰ درصد
 (۴) ۸۰ میلی‌گرم NaOH

۸۸- در محلولی با غلظت یون ... تقریباً ... برابر غلظت یون ... است. (دما در تمام محلول‌ها $25^{\circ}C$ است.)

- (۱) $pH = 2, H^+, 10^{-8}, OH^-$
 (۲) $pH = 1/7, H^+, 2/5 \times 10^{-11}, OH^-$
 (۳) $pH = 13, H^+, 10^{10}, OH^-$
 (۴) $pH = 12/3, H^+, 2/5 \times 10^{-12}, OH^-$

۸۹- چه تعداد از موارد زیر صحیح می‌باشند؟

(الف) فرمول شیمیایی لکه‌های سفیدرنگی که بر اثر شست‌وشوی لباس‌ها با صابون در آب‌های سخت ایجاد می‌شود، به صورت $RCOOCa$ و $RCOOMg$ می‌باشد.

(ب) برای افزایش قدرت پاک‌کننده‌های غیرصابونی و عدم تشکیل رسوب به آن‌ها نمک‌های فسفات می‌افزایند.

(پ) N_2O_5 یک اکسید اسیدی است که با انحلال هر مول آن در آب، ۴ مول یون تشکیل می‌شود.

(ت) باران معمولی به دلیل وجود کربنیک اسید، خاصیت اسیدی داشته و همانند باران اسیدی غلظت یون هیدرونیوم در آن بیشتر از غلظت یون هیدروکسید است.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹۰- اگر غلظت مولار یون $OH^-(aq)$ در یک لیتر محلول لوله بازکن حاوی NaOH برابر $5 \times 10^{-5} mol.L^{-1}$ باشد، چند مورد از مطالب

زیر، درباره این محلول درست است؟ ($Na = 23, O = 16, H = 1: g.mol^{-1}$) (دما را $25^{\circ}C$ در نظر بگیرید.) ($\log 5 \approx 0.7$)

* pH آن برابر ۹/۳ است و گل ادریسی در این محلول قرمز رنگ است.

* با دی‌نیتروژن پنتاکسید واکنش می‌دهد.

* در هر لیتر از آن 2×10^{-4} گرم NaOH وجود دارد و مانند پتاس سوزآور (KOH) ماده‌ای خورنده به شمار می‌رود.

* محلول NaOH رنگ کاغذ pH را به آبی تغییر می‌دهد.

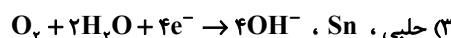
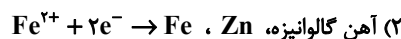
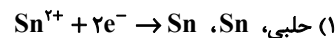
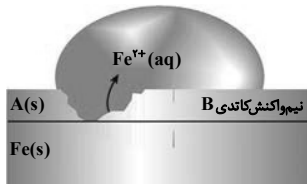
* با افزودن یک لیتر آب به این محلول، pH محلول جدید برابر ۱۰ است.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

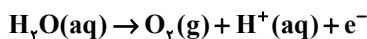
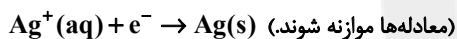
محل انجام محاسبات

۹۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) در سلول گالوانی با افزایش قدرت کاهندگی الکتروند آند، E° سلول کاهش می‌یابد.
 (۲) در برقکافت آب، حجم گاز آزاد شده در قطب منفی دو برابر حجم گاز آزاد شده در قطب مثبت است.
 (۳) emf سلول گالوانی $(Zn - H_2)$ از $(Al - H_2)$ بیش‌تر است.
 (۴) دیواره متخلخل در سلول گالوانی $(Cu - Ag)$ از رفتن کاتیون‌ها به سمت قطب مثبت جلوگیری می‌کند.
 ۹۲- شکل زیر مربوط به چه نوع آهنی است و در آن جایگزینی درست A و نا درست B به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- ۹۳- در یک سلول الکترولیتی دارای مقدار کافی از $AgNO_3(aq)$ که نیم‌واکنش آندی آن اکسایش آب و نیم‌واکنش کاتدی، کاهش یون‌های $Ag^+(aq)$ است، اگر حجم الکترولیت برابر ۳L بوده و $\frac{1}{3}$ مول الکترون از آند به کاتد منتقل شود، pH محلول باقی‌مانده و جرم نقره تولید شده به تقریب برابر چند گرم است؟ ($Ag = 108 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$) (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)
 (از تغییر حجم آب صرف‌نظر کنید.)

$$(1) 3/4 - 0/5$$

$$(2) 1/8 - 1$$

$$(3) 1/8 - 0/5$$

$$(4) 3/4 - 1$$

۹۴- چند مورد از مطالب زیر صحیح است؟

- (الف) عدد اکسایش اتم اکسیژن در همه ترکیب‌هایش برابر ۲- است.
 (ب) در فرایند حال همانند واکنش ترمیت فلز مذاب تولید می‌شود.
 (پ) جمع جبری عدد اکسایش اتم‌های کربن در مولکول بنزواتیک اسید (C_6H_5COOH) با عدد اکسایش گوگرد در پتاسیم سولفید برابر است.
 (ت) رتبه‌بندی فلزها به ترتیب افزایش E° آن‌ها راه سری الکتروشیمیایی می‌گویند.

$$(1) 4$$

$$(2) 3$$

$$(3) 2$$

$$(4) 1$$

- ۹۵- به ازای جابه‌جایی مقادیر یکسانی از الکترون در دو سلول (آهن - آلومینیم) و (روی - سدیم)، تغییرات مجموع جرم الکترودهای آند و کاتد در سلول (آهن - آلومینیم) چند برابر همین تغییرات در سلول (روی - سدیم) می‌باشد؟ (یون آهن را Fe^{2+} در نظر بگیرید.)
 ($Zn = 65, Fe = 56, Na = 23, Al = 27 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

$$(1) 6$$

$$(2) 4$$

$$(3) 3$$

$$(4) 2$$

محل انجام محاسبات

۹۶- اگر قدرت کاهندگی چند اتم فلزی به صورت: $Z > B > D > A$ بوده و پتانسیل کاهشی استاندارد آن‌ها کوچک تر از صفر باشد،

کدام موارد از مطالب زیر صحیح می‌باشند؟

الف) قاشقی از جنس فلز D با محلول BNO_3 واکنش نمی‌دهد.

ب) emf سلول گالوانی «B-D» از emf سلول گالوانی «A-B» بیشتر خواهد بود.

پ) قدرت اکسندگی اتم D نسبت به اتم B بیشتر خواهد بود.

ت) یون A نسبت به یون سایر فلزات در شرایط یکسان راحت تر الکترون می‌گیرد.

(۱) الف و پ (۲) ب و ت (۳) الف و ت (۴) ب و پ

۹۷- با توجه به پتانسیل‌های کاهشی استاندارد داده شده چند مورد از عبارات‌های زیر درست است؟

$$E^\circ [Al^{3+}(aq) / Al(s)] = -1.66V, E^\circ [Cu^{2+}(aq) / Cu(s)] = +0.34V, E^\circ [Ag^+(aq) / Ag(s)] = +0.8V$$

$$E^\circ [Zn^{2+}(aq) / Zn(s)] = -0.76V$$

(آ) بیشترین emf سلول در این مجموعه به سلول گالوانی آلومینیم - نقره مربوط است.

(ب) در سلول گالوانی حاصل از نیم‌سلول‌های مس و روی، جرم تیغه مس کاهش می‌یابد.

(پ) محلول نمک‌های نقره را نمی‌توان در ظرفی از جنس روی نگهداری کرد.

(ت) قدرت اکسندگی Zn^{2+} از قدرت اکسندگی Al^{3+} بیشتر است.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۹۸- کدام موارد از عبارات‌های زیر نادرست اند؟

(آ) عدد اکسایش Si در یون سیلیکات با عدد اکسایش کربن در یون کربنات یکسان است.

(ب) محلول‌هایی که محتوی هریک از یون‌های وانادیم (IV) و وانادیم (III) هستند به ترتیب سبز رنگ و آبی می‌باشند.

(پ) در بین ترکیب‌های یونی LiF ، Na_2O ، KBr و MgO ، آنتالپی فروپاشی شبکه LiF از بقیه بیشتر است.

(ت) اتم مرکزی در آمونیاک و گوگردتری‌اکسید به ترتیب دارای بار جزئی منفی و مثبت می‌باشد.

(ث) یافته‌های تجربی نشان می‌دهد که عنصرهای اصلی سازنده جامدهای کووالانسی در طبیعت اکسیژن و سیلیسیم هستند.

(۱) (آ)، (ب) و (پ) (۲) (ب)، (پ) و (ث) (۳) (آ)، (ت)، (ث) (۴) (ب)، (پ)

۹۹- چه تعداد از موارد زیر درست اند؟

* ماندگاری و استحکام مناسب از جمله ویژگی‌های تیتانیم می‌باشد که در میان عنصرهای دسته d از دوره پنجم جدول دوره‌ای قرار دارد.

* از فلز تیتانیم به دلیل ماندگاری در موتور جت استفاده می‌شود.

* قدرت اکسندگی یون روی بیشتر از کاتیون وانادیم (III) است.

* با کمک مدل دریای الکترون می‌توان برخی از ویژگی‌های فیزیکی فلزها را توجیه کرد.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

محل انجام محاسبات

۱۰۰- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

الف) جامدهای یونی به دلیل در برداشتن ذره‌های باردار الکتریکی، در دمای اتاق رسانای جریان برق هستند.

ب) در تولید برق از انرژی خورشیدی، شارژ HF مناسب‌تر از NaCl است.

پ) با کاهش درصد جرمی اکسیژن در اکسید فلزهای قلیایی خاکی، آنتالپی فروپاشی شبکه بلور آنها افزایش می‌یابد.

ت) از میان متداول‌ترین یون‌های عنصرهای سدیم، فلئور، منیزیم و اکسیژن، بزرگ‌ترین شعاع یونی به اکسیژن و کوچک‌ترین آن، به منیزیم مربوط است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۱- چه تعداد از مقایسه‌های زیر به درستی انجام شده است؟

* چگالی بار یون: $\text{Na}^+ < \text{O}^{2-} < \text{Mg}^{2+}$

* شعاع یونی: $\text{K}^+ < \text{Cl}^- < \text{S}^{2-}$

* انرژی فروپاشی شبکه: $\text{KBr} < \text{NaF} < \text{CaO}$

* نقطه ذوب: $\text{K}_2\text{O} < \text{CaO} < \text{Al}_2\text{O}_3$

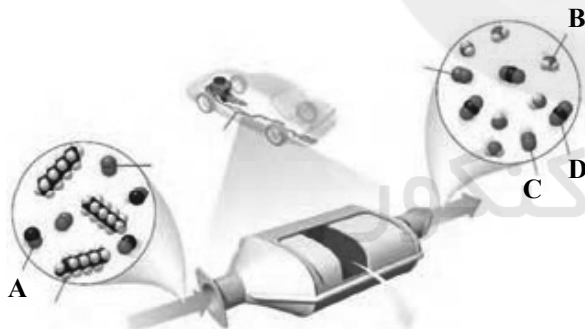
۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۲- اگر برای تبدیل ۴/۴۴ گرم کلسیم کلرید به یون‌های گازی سازنده ۹۰/۲kJ گرما مصرف شود، مقدار ΔH برای واکنش:

$\text{CaCl}_2(\text{s}) \rightarrow \text{Ca}^{2+}(\text{g}) + 2\text{Cl}^-(\text{g})$ برحسب kJ کدام است؟ ($\text{Ca} = 40$, $\text{Cl} = 35.5 : \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

۲۲۵۵ (۴) ۲۵۳۵ (۳) ۲۳۵۵ (۲) ۲۵۲۵ (۱)

۱۰۳- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره شکل زیر، درست است؟

قطعه A

(۱) عملکرد قطعه A به دما وابسته است و در ساختار

مولکول D همانند مولکول B، اتم مرکزی دارای بار جزئی منفی است.

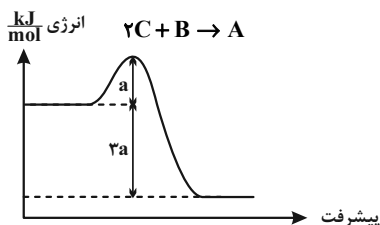
(۲) پس از مدتی کارایی قطعه A کاهش می‌یابد و بیشترین مولکول گازی که در آغز خودروها تولید می‌شود، متعلق به گاز A است.

(۳) در سطح مبدل کاتالیستی، روی سطح سرامیکی، توده‌های فلزی به قطر ۲ تا ۱۰ میلیمتر وجود دارند که دارای نقش کاتالیزگری هستند.

(۴) در میان سه واکنش مربوط به حذف آلاینده‌ها در قطعه A، مولکول C در دو واکنش به عنوان واکنش‌دهنده و مولکول D در دو واکنش به عنوان فرآورده شرکت می‌کنند.

۱۰۴- واکنش گازی زیر را با $0/4$ مول از مجموع واکنش دهنده‌ها در یک پیستون متحرک آغاز می‌کنیم. کدام یک از موارد زیر در رابطه

با این واکنش صحیح می‌باشد؟

(۱) رابطه $\Delta H = a = Ea$ برای این واکنش برقرار می‌باشد.

(۲) بعد از تولید $0/1$ مول از فرآورده، حجم پیستون نصف می‌شود.

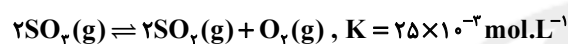
(۳) به کار بردن کاتالیزگر مناسب باعث افزایش سرعت واکنش رفت و کاهش سرعت واکنش

برگشت می‌شود.

(۴) کمترین مقدار انرژی لازم برای تبدیل فرآورده‌ها به واکنش دهنده برابر $3a$ کیلوژول می‌باشد.

۱۰۵- مقداری گاز گوگرد تری‌اکسید را در ظرفی در بسته به حجم V لیتر وارد می‌کنیم. اگر پس از برقراری تعادل مقدار گازهای گوگرد تری‌اکسید

و گوگرد دی‌اکسید هر کدام برابر $0/2$ مول باشد، مول اولیه SO_2 و حجم ظرف برحسب لیتر به ترتیب از چپ به راست کدام‌اند؟

$0/4 - 4$ (۴)

$0/3 - 4$ (۳)

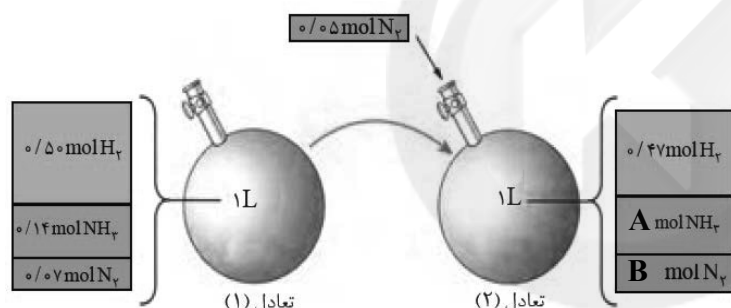
$0/4 - 3$ (۲)

$0/3 - 3$ (۱)

۱۰۶- با توجه به شکل زیر که نشان‌دهنده واکنش

در دمای ثابت است، همه عبارات‌های زیر

درست‌اند، به جز:

(۱) تفاوت مقدار عددی A و B با مقدار N_2 وارد

شده در تعادل (۲) یکسان است.

(۲) مقدار عددی ثابت تعادل در هر دو تعادل

یکسان است.

(۳) با افزایش مقداری N_2 به ظرف تعادل، تعادل در جهت تولید آمونیاک جابه‌جا شده است.

(۴) نسبت شمار مول‌های NH_3 به هیدروژن در تعادل (۱) و تعادل (۲) به تقریب با هم یکسان است.

۱۰۷- واکنش گازی: $2N_2O_5 \rightleftharpoons 4NO_2 + O_2$ با 6 مول واکنش دهنده در ظرفی به حجم نیم‌لیتر آغاز شده و بعد از 40 ثانیه به تعادل

می‌رسد. اگر در لحظه تعادل شمار مول واکنش دهنده دو برابر شمار مول فرآورده‌ها باشد. مقدار ثابت تعادل برحسب $\text{mol}^3 \cdot \text{L}^{-3}$

برابر بوده و سرعت واکنش در بازه زمانی تا رسیدن به لحظه تعادل برابر مول بر دقیقه می‌باشد. (گزینه‌ها را از راست

به چپ بخوانید.)

$1 - 0/04$ (۴)

$0/75 - 0/04$ (۳)

$0/75 - 2/56$ (۲)

$1 - 2/56$ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۰۸- در یک ظرف یک لیتری تعادل $K = 4 \times 10^{-2}$ ، $\text{H}_2\text{IO}_6^-(\text{aq}) \rightleftharpoons \text{IO}_6^-(\text{aq}) + 2\text{H}_2\text{O}(\text{l})$ با ۵ مول یون IO_6^- در لحظه تعادل

برقرار است؛ با افزودن ۶۵ گرم NaH_2IO_6 به این ظرف و پس از رسیدن به تعادل مجدد در دمای ثابت، غلظت یون IO_6^- چند

گرم بر لیتر تغییر می کند؟ (از تغییر حجم محلول صرف نظر کنید، ترکیب یونی اضافه شده به طور کامل به یون های سازنده خود

تفکیک می شود؛ $(\text{I} = 127, \text{Na} = 23, \text{O} = 16, \text{H} = 1 : \text{g.mol}^{-1})$

۴۷/۷۵ (۲)

۴۷/۲۵ (۱)

۴۸/۷۵ (۴)

۴۸/۲۵ (۳)

۱۰۹- کدامیک از عبارتهای زیر نادرست است؟

(۱) برای تبدیل پارازیلین به ترفتالیک اسید، از مواد اکسندهای مانند KMnO_4 استفاده می شود.

(۲) در واکنش تهیه اتیلن گلیکول از گاز اتن، عدد اکسایش هر یک از اتم های کربن از ۲- به ۱- می رسد.

(۳) ترفتالیک اسید دارای ۲۲ پیوند اشتراکی است.

(۴) اتیلن گلیکول برخلاف اتن، به طور مستقیم در نفت خام وجود ندارد.

۱۱۰- واکنش زیر یکی از مراحل تولید متانول مورد نیاز برای واکنش با PET است. بر این اساس چند مورد از عبارتهای زیر نادرست

است؟ (واکنش موازنه شود.) $\text{A}(\text{g}) + \text{H}_2\text{O}(\text{g}) \rightarrow \text{CO}(\text{g}) + \text{H}_2(\text{g})$

* گاز A، واکنش پذیری زیادی دارد و در میدان های نفتی به فراوانی یافت می شود.

* مجموع ضرایب مواد در معادله موازنه شده واکنش برابر ۵ است.

* انرژی فعال سازی واکنش کم است، به همین دلیل سرعت بالایی دارد.

* ماده A بی رنگ و بسیار سمی است و به الکل چوب معروف است.

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

محل انجام محاسبات

آزمون آمادگی شناختی ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۲

دانش آموز عزیز!

یادگیری فرایندی است که نیازمند پشتیبانی ساز و کارهای شناختی مغز است. آگاهی از این ساز و کارها می تواند توانایی یادگیری شما را توسعه دهد. آمادگی شناختی توانایی بهره‌مندی از کارکردهای شناختی مغز در موقعیت های مختلف است.

آمادگی شناختی					
توجه	حافظه	فراشناخت	حل مساله	سازگاری	خلاقیت

بنیاد علمی آموزشی قلم چی در راستای حمایت از فراگیران با همکاری اساتید علوم اعصاب شناختی دانشگاه شهید بهشتی در مرکز پژوهشی علوم اعصاب شناختی از دی ماه ، آمادگی شناختی داوطلبان را به صورت دوره‌ای مورد سنجش قرار داده است و توصیه هایی را در قالب راهکارهای آنلاین ، و پاسخ تشریحی سوالات دانش شناختی در اختیار دانش آموزان قرار داده است. سوالات این بخش پاسخ درست و یا غلط ندارد و هدف این سوالات آگاهی شما از میزان آمادگی شناختی خود است. هدف این بخش حمایت شرکت کنندگان برای استفاده بهتر از توانایی‌های شناختی خود در فرایند یادگیری است. کارنامه این آزمون را در صفحه شخصی دریافت خواهید کرد.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوال ها از شماره ۲۶۱ شروع می شود .

۲۶۱. در موقع مطالعه افکار غیرمرتبط به سراغم می آید.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۲. صداهای مزاحم مانع درس خواندن من می‌شوند.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۳. زودتر از زمان مورد انتظار از درس خواندن خسته می‌شوم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۴. می توانم برای به خاطر سپاری مطالب درسی را دسته‌بندی کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۵. می توانم در حین خواندن بین مطالب جدید و قبلی ارتباط برقرار کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۶. درک مطلب جملات طولانی برایم سخت است.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۷. درک درستی از توانایی مطالعه خود دارم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۶۸. عوامل بر هم زننده توجه خود را می‌شناسم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۶۹. روش‌های به خاطر سپاری دقیق را می‌دانم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۰. آینده برایم ارزشمند است.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۱. می‌توانم برای نتیجه بهتر صبر کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۲. برای رسیدن به هدف، قوانینی برای خودم در نظر گرفته‌ام.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۳. با تغییر شرایط مطالعه، برنامه‌ریزی‌ام به هم می‌ریزد.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۴. نمی‌توانم اتفاقات غیرمنتظره را مدیریت کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۵. تغییر دادن برنامه‌ریزی درسی‌ام برایم سخت است.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۶. می‌توانم سوال‌های جدیدی از مطالب درسی استخراج کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۷. راه حل‌های متفاوت یک مساله را دوست دارم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه
۲۷۸. برای درک مطالب درسی از مثال‌های عجیب مخصوص خودم استفاده می‌کنم.
۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

با توجه به سازه‌های مورد ارزیابی اهمیت کدام سازه را برای عملکرد تحصیلی خود بیشتر می‌دانید و مایل به دریافت توصیه‌های مرتبط با آن در سال آینده هستید؟ در پاسخ نامه برای سوال ۲۷۹ و ۲۸۰ یک گزینه را انتخاب کنید.

- ۲۷۹ ۱- توجه و تمرکز ۲- حافظه ۳- فراشناخت ۴- تصمیم‌گیری و حل مساله
- ۲۸۰ ۱- سازگاری ۲- خلاقیت ۳- همه موارد ۴- هیچکدام

آزمون ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۲ اختصاصی دوازدهم ریاضی

دفترچه پاسخ

نام درس	نام طراحان
حسابان ۲	کاظم اجلالی-سیدرضا اسلامی-محسن بهرام پور-عادل حسینی-جهانبخش نیکنام
هندسه	امیرحسین ابومحبوب-علی ایمانی-افشین خاصه-خان-سوگند روشنی-فرشاد صدیقی-فر-احمدرضا فلاح
ریاضیات گسسته	امیرحسین ابومحبوب-محسن بهرام پور-سوگند روشنی-محمد صحت کار-احمدرضا فلاح
فیزیک	خسرو ارغوانی فرد-عبدالرضا امینی نسب-زهره آقامحمدی-محمدعلی راست پیمان-معصومه شریعت ناصری-سعید طاهری بروجنی پوریا علاقه مند-مسعود قره خانی-مصطفی کیانی-علیرضا گونه حسین مخدومی-سیدعلی میرنوری-حسام نادری-شادمان ویسی
شیمی	علی افخمی نیا-امیرحسین بختیاری-جعفر پازوکی-محمدرضا پورجاوید-علی جدی-احمدرضا جشانی پور-کامران جعفری امیر حاتمیان-پیمان خواجوی مجد-حسن رحمتی کوکنده-محمدرضا زهره وند-رضا سلیمانی-امیرحسین طیبی-سودکلایی محمد عظیمیان زواره- مهدی محمدی-امیرحسین مسلمی-محمد نکو-امین نوروزی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲	هندسه	ریاضیات گسسته	فیزیک	شیمی
گزینشگر	سیدرضا اسلامی کاظم اجلالی	امیرحسین ابومحبوب	سوگند روشنی	مصطفی کیانی	ایمان حسین نژاد
گروه ویراستاری	مهدی ملارمضانی	عادل حسینی	عادل حسینی	حمید زرین کنش زهره آقامحمدی	محمدحسن محمدزاده مقدم امیر حاتمیان محبوبه بیگ محمدی
		ویراستار استاد: مهرداد ملوندی	ویراستار استاد: مهرداد ملوندی	ویراستار استاد: سیدعلی میرنوری	
مسئول درس	عادل حسینی	امیرحسین ابومحبوب	امیرحسین ابومحبوب	بابک اسلامی	امیرحسین مسلمی
مستندسازی	سمیه اسکندری	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی	احسان صادقی	سمیه اسکندری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	محمد اکبری
مسئول دفترچه	نرگس غنی زاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محیا اصغری مسئول دفترچه: الهه شهبازی
حروف نگار	فرزانه فتح اله زاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - کانون فرهنگی آموزش - تلفن: ۰۲۱-۶۴۶۳

حسابان ۲

$$f'(x) = \begin{cases} \frac{1}{(x-1)^2} & ; x < 0 \\ 3x^2 - 2x + 1 & ; x \geq 0 \end{cases}$$

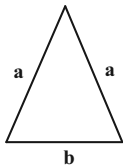
تابع f در $x=0$ مشتق پذیر است و $f(0)=0$ است. حال اگر f'' در آن تغییر علامت دهد، نقطه عطف نیز حساب می شود.

$$f''(x) = \begin{cases} \frac{-2}{(x-1)^3} & ; x < 0 \\ 6x - 2 & ; x > 0 \end{cases}$$

که $f''_+(0) < 0$ و $f''_-(0) > 0$ است. در نتیجه $x=0$ طول دیگر نقطه عطف نمودار تابع f است.

(مسئله ۲- کاربردهای مشتق؛ صفحه های ۱۳۸ و ۱۴۱ تا ۱۴۳)

۶- گزینه «۴» (عادل مسینی)
مثلث متساوی الساقین را به صورت زیر در نظر می گیریم:

$$2a + b = 12$$

روش اول: در حالی بیشترین مقدار مساحت حاصل می شود که مثلث متساوی الاضلاع شود:

$$\xrightarrow{b=a} 3a = 12 \Rightarrow a = 4 \Rightarrow S = \frac{\sqrt{3}}{4} (4)^2 = 4\sqrt{3}$$

روش دوم: ارتفاع وارد بر قاعده $h = \sqrt{a^2 - \frac{b^2}{4}}$ و مساحت آن $S = \frac{bh}{2}$ است:

$$\Rightarrow S(a) = \frac{12-2a}{2} \sqrt{a^2 - \frac{(12-2a)^2}{4}} = (6-a)\sqrt{12a-36}$$

$$\Rightarrow S(a) = 2(6-a)\sqrt{3a-9}$$

بیشترین مساحت در جواب معادله $S'(a) = 0$ رخ می دهد.

$$S'(a) = 2(-\sqrt{3a-9} + \frac{3(6-a)}{2\sqrt{3a-9}}) = \frac{-9(a-4)}{\sqrt{3a-9}}$$

$$\xrightarrow{S'(a)=0} a-4=0 \Rightarrow a=4$$

پس بیشترین مساحت $S(4) = 4\sqrt{3}$ است.

(مسئله ۲- کاربردهای مشتق؛ صفحه های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۷- گزینه «۴» (کامران ایلالی)

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x - mx}{|m|x - x} = \frac{2-m}{|m|-1} = 1$$
 ابتدا توجه کنید که:

$$\Rightarrow |m| - 1 = 2 - m \Rightarrow \begin{cases} m - 1 = 2 - m \Rightarrow m = \frac{3}{2} \\ -m + 1 = 2 - m \Rightarrow 1 = 2 \end{cases}$$
 غ ق ق بنابرین داریم:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{|2x-3| - \frac{3}{2}x}{|\frac{3}{2}x| - x + 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-2x - \frac{3}{2}x}{-\frac{3}{2}x - x}$$

$$= \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-\frac{7}{2}x}{-\frac{5}{2}x} = \frac{7}{5}$$

(مسئله ۲- مرهای نامتناهی- هر در بی نهایت؛ صفحه های ۵۹ تا ۶۲)

۱- گزینه «۲» (عادل مسینی)

$p(2)$ را باید برابر ۱- قرار دهیم:

$$p(2) = (2)^3 + (2)a - 1 = 7 + 2a = -1 \Rightarrow a = -4$$

(مسئله ۲- تابع؛ صفحه های ۱۹ و ۲۰)

۲- گزینه «۳» (عادل مسینی)

$$2 - 2x < 2^3 - x^2$$

تابع $y = 2^x$ را اکیداً صعودی در نظر می گیریم. پس برای برقراری نامساوی بالا باید نامساوی $-2x < 3 - x^2$ را حل کنیم.

$$\Rightarrow x^2 - 2x - 3 = (x-3)(x+1) < 0 \Rightarrow -1 < x < 3$$

بازه $(-1, 3)$ شامل سه عدد صحیح صفر، ۱ و ۲ است.

(مسئله ۲- تابع؛ صفحه های ۱۵ تا ۱۸)

۳- گزینه «۱» (عادل مسینی)

$$f(1) = 1$$

$$f'(x) = 2(2x - \sqrt{\frac{2x}{x+1}})(2x - \sqrt{\frac{2x}{x+1}})'$$

$$(2x - \sqrt{\frac{2x}{x+1}})' = 2 - \frac{2}{2\sqrt{\frac{2x}{x+1}}}$$

$$2 - \frac{1}{\sqrt{\frac{2x}{x+1}}} = \frac{y}{4}$$
 به ازای $x=1$ مقدار عبارت بالا برابر است با:

$$\Rightarrow f'(1) = 2(1)\left(\frac{y}{4}\right) = \frac{y}{2} = 3/5$$

(مسئله ۲- مشتق؛ صفحه های ۹۴ تا ۹۶)

۴- گزینه «۳» (کامران ایلالی)

$$f'(x) = 4x^3 + 12x^2 + 2mx$$

$$f''(x) = 12x^2 + 24x + 2m = 2(6x^2 + 12x + m)$$

برای این که f نقطه عطف نداشته باشد، کافی است تابع f'' ریشه ساده نداشته باشد. پس با توجه به آن که f'' درجه دو است، کافی است که Δ آن را نامشبت کنیم:

$$\Delta = 12^2 - 4(6)(m) = 144 - 24m = 24(6-m) \leq 0$$

$$\Rightarrow 6 - m \leq 0 \Rightarrow m \geq 6$$

پس کمترین مقدار صحیح m برابر ۶ است.

(مسئله ۲- کاربردهای مشتق؛ صفحه های ۱۳۱ تا ۱۳۶)

۵- گزینه «۲» (عادل مسینی)

تابع هموگرافیک $y = \frac{x}{1-x}$ نقطه عطف ندارد و تابع درجه سوم

$y = x^3 - x^2 + x$ در $x = \frac{1}{3}$ دارای نقطه عطف است. پس تا اینجا

$x = \frac{1}{3}$ یکی از نقاط عطف نمودار تابع f است. در این تابع دو ضابطه ای

نقطه مرزی بین ضابطه ها را نیز باید بررسی کنیم:

$$\Rightarrow T = 2 \Rightarrow \frac{2\pi}{|b|\pi} = 2 \Rightarrow |b| = \frac{2}{3}$$

از طرفی بیشترین مقدار تابع برابر ۲ است. پس داریم:

$$y_{\max} = |a| - 1 = 2 \Rightarrow |a| = 3$$

اما چون تابع در $x = 0$ صعودی است، پس a و b هم علامت‌اند و داریم:

$$ab = |a||b| = 3 \times \frac{2}{3} = 2$$

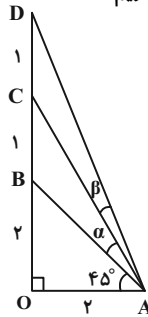
(مسئله ۲- مثلثات: صفحه ۲۷)

(عادل حسینی)

۱۱- گزینه «۴»

در شکل زیر زاویه \widehat{OAB} برابر 45° است. حال با توجه به تانژانت زاویه

\widehat{OAC} در مثلث OAC داریم:

$$\tan \widehat{OAC} = \tan\left(\alpha + \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\tan \alpha + 1}{1 - \tan \alpha} = \frac{OC}{OA} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow \tan \alpha = \frac{1}{5}$$

از مثلث OAD نیز $\tan \beta$ را حساب می‌کنیم:

$$\tan\left(\beta + \left(\alpha + \frac{\pi}{4}\right)\right) = \frac{\tan \beta + \tan\left(\alpha + \frac{\pi}{4}\right)}{1 - \tan \beta \tan\left(\alpha + \frac{\pi}{4}\right)}$$

$$\frac{\tan \beta + \frac{3}{2}}{1 - \frac{3}{2} \tan \beta} = \frac{OD}{OA} = 2 \Rightarrow \tan \beta = \frac{1}{8}$$

$$\tan(\alpha - \beta) = \frac{\tan \alpha - \tan \beta}{1 + \tan \alpha \tan \beta} = \frac{\frac{1}{5} - \frac{1}{8}}{1 + \frac{1}{40}} = \frac{\frac{3}{40}}{\frac{41}{40}} = \frac{3}{41}$$

(مسئله ۲- مثلثات: صفحه ۴۲)

(بجانبش نیکانم)

۱۲- گزینه «۴»

با توجه به حضور $\sin x$ در معادله $\cos^2 x$ را بر حسب $\sin x$ می‌نویسیم:

$$1 - 2\sin^2 x + m \sin x = 2m - 7$$

$$\Rightarrow 2\sin^2 x - m \sin x + 2m - 8 = 0$$

$$\Rightarrow (2\sin x - m + 4)(\sin x - 2) = 0$$

$$\Rightarrow \sin x = 2 \quad \text{یا} \quad \sin x = \frac{m-4}{2}$$

اگر تجزیه عبارت معادله به صورت بالا برایتان دشوار است، معادله را از روش Δ حل کنید.

حال بدیهی است که معادله $\sin x = 2$ جواب ندارد، پس معادله

$$\sin x = \frac{m-4}{2} \quad \text{باید جواب داشته باشد، پس داریم:}$$

(کلاطم ایلائی)

۸- گزینه «۲»

برای محاسبه $\left(\frac{f}{g}\right)'(1)$ به مقادیر $f(1)$ ، $f'(1)$ ، $g(1)$ و $g'(1)$ نیاز داریم:

$$\left(\frac{f}{g}\right)'(1) = \frac{f'(1)g(1) - f(1)g'(1)}{(g(1))^2} \quad (*)$$

حال از روابط داده شده استفاده می‌کنیم:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{2 - f(1+h)}{h} = -\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(1+h) - 2}{h} = -f'(1) = 3 \Rightarrow f'(1) = -3$$

دقت کنید در حد بالا، حد مخرج صفر است، اما حاصل حد عددی حقیقی است، پس باید حد صورت هم صفر باشد؛ یعنی $\lim_{h \rightarrow 0} f(1+h) = 2$ است و از آنجا

که f در $x = 1$ پیوسته و مشتق‌پذیر است $f(1) = 2$ به دست می‌آید. با استدلال مشابهی در عبارت دوم $g(1) = 3$ به دست می‌آید. حال داریم:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{h}{g(1+h) - 3} = \frac{1}{\lim_{h \rightarrow 0} \frac{g(1+h) - 3}{h}} = \frac{1}{g'(1)} = \frac{1}{2}$$

$$\left(\frac{f}{g}\right)'(1) = \frac{(-3)(3) - (2)\left(\frac{1}{2}\right)}{(3)^2} = -\frac{10}{9}$$

(مسئله ۲- مشتق: صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰ و ۹۴)

(سیدرضا اسلامی)

۹- گزینه «۲»

$$f'(x) = a \cos x - b \sin x$$

$$f''(x) = -a \sin x - b \cos x$$

در دو ضابطه بالا $x = \frac{\pi}{2}$ را جای گذاری می‌کنیم:

$$f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = a \cos \frac{\pi}{2} - b \sin \frac{\pi}{2} = 2 \quad (1)$$

$$f''\left(\frac{\pi}{2}\right) = -a \sin \frac{\pi}{2} - b \cos \frac{\pi}{2} = 4 \Rightarrow b \cos \frac{\pi}{2} + a \sin \frac{\pi}{2} = -4 \quad (2)$$

برای محاسبه $a^2 + b^2$ را به توان ۲ می‌رسانیم:

$$(\cos^2 \frac{\pi}{2})a^2 + (\sin^2 \frac{\pi}{2})b^2 - (2 \sin \frac{\pi}{2} \cos \frac{\pi}{2})ab = 4$$

$$(\cos^2 \frac{\pi}{2})b^2 + (\sin^2 \frac{\pi}{2})a^2 + (2 \sin \frac{\pi}{2} \cos \frac{\pi}{2})ab = 16$$

با جمع تساوی‌های بالا داریم:

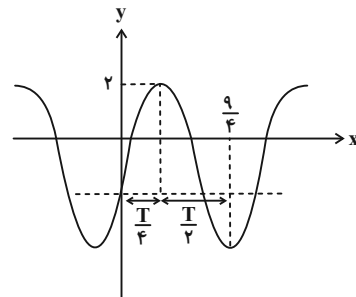
$$(\sin^2 \frac{\pi}{2} + \cos^2 \frac{\pi}{2})a^2 + (\sin^2 \frac{\pi}{2} + \cos^2 \frac{\pi}{2})b^2 = 20$$

$$\Rightarrow a^2 + b^2 = 20$$

(مسئله ۲- مشتق: صفحه‌های ۹۵ و ۹۸)

(عادل حسینی)

۱۰- گزینه «۱»

با توجه به نمودار بالا $\frac{3T}{4}$ برابر $\frac{9}{4}$ است.

(کلام ایملی)

۱۶- گزینه «۳»

روش اول: توجه کنید که:

$$(f-g)x = f(x) - g(x) = \frac{\sqrt{x}}{(x-1)^2} - \frac{\sqrt[3]{x}}{(x-1)^2} = \frac{\sqrt{x} - \sqrt[3]{x}}{(x-1)^2}$$

بنابراین اگر فرض کنیم $t = \sqrt[3]{x}$ ، نتیجه می‌شود:

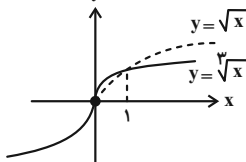
$$\lim_{x \rightarrow 1} (f-g)(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - \sqrt[3]{x}}{(x-1)^2} = \lim_{t \rightarrow 1} \frac{t^3 - t^2}{(t^3 - 1)^2}$$

$$= \lim_{t \rightarrow 1} \frac{t^2(t-1)}{(t-1)^2(t^2 + t + 1)^2}$$

$$= \lim_{t \rightarrow 1} \frac{t^2}{(t-1)(t^2 + t + 1)^2}$$

بنابراین داریم:

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} (f-g)(x) = \frac{1}{0^+} = +\infty \quad \text{و} \quad \lim_{x \rightarrow 1^-} (f-g)(x) = \frac{1}{0^-} = -\infty$$

پس نمودار تابع $f-g$ در اطراف $x=1$ به صورت است.روش دوم: به نمودار توابع $y = \sqrt{x}$ و $y = \sqrt[3]{x}$ توجه کنید:

واضح است که:

$$x \rightarrow 1^+ : \sqrt{x} > \sqrt[3]{x} \Rightarrow \sqrt{x} - \sqrt[3]{x} > 0$$

$$x \rightarrow 1^- : \sqrt{x} < \sqrt[3]{x} \Rightarrow \sqrt{x} - \sqrt[3]{x} < 0$$

بنابراین مخرج $(f-g)(x)$ در دو طرف $x=1$ مثبت است و صورت آن در سمت راست $x=1$ مثبت و در سمت چپ $x=1$ منفی است. پس حد راست تابع $f-g$ در $x=1$ برابر $+\infty$ و حد چپ آن برابر $-\infty$ است.

(مسئله ۲- مرهای نامتناهی- هر دو بی‌نهایت: صفحه‌های ۵۵ تا ۵۸)

(سپهرضا اسلامی)

۱۷- گزینه «۳»

$$f(x) = (x(x-2))^2$$

در این تابع $f(-1) = f(3) = 9$ است. حال نقاط بحرانی درونی بازه $(-1, 3)$ را می‌یابیم:

$$f'(x) = 2x(x-2)(x^2 - 2x)' = 2x(x-2)(2x-2)$$

$$\Rightarrow f'(x) = 4x(x-1)(x-2)$$

$$\frac{f'(x)=0}{x=0} \rightarrow x=0 \quad \text{یا} \quad x=1 \quad \text{یا} \quad x=2$$

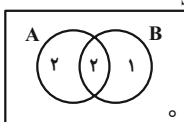
و مقادیر تابع در این نقاط برابر است با: $f(0) = 0$ ، $f(1) = 1$

$$f(0) = f(2) < f(1) < f(-1) = f(3)$$

پس رابطه مقابل را داریم:

این یعنی تابع در $x=0$ و $x=2$ هم اکسترمم نسبی دارد و هم مطلق. در $x=1$ فقط اکسترمم نسبی دارد و در $x=-1$ و $x=3$ نیز فقط اکسترمم

مطلق دارد. پس نمودار ون صورت سؤال را به صورت زیر تکمیل می‌کنیم:

در نتیجه مجموعه هاشورخورده ۲ عضو دارد.

(مسئله ۲- کاربردهای مشتق: صفحه‌های III تا IIII)

$$-1 \leq \frac{m-4}{2} \leq 1 \Rightarrow 2 \leq m \leq 6$$

بازه $[2, 6]$ شامل ۵ عدد صحیح است.

(مسئله ۲- مثلثات: صفحه‌های ۳۵ تا ۴۴)

۱۳- گزینه «۳»

(مفسر بهرام‌پور)

 $x = -8$ طول اکسترمم نسبی است، پس مشتق تابع f در $x = -8$ برابر صفر است:

$$f'(x) = \sqrt[3]{x^2} + \frac{2(x+a)}{3\sqrt[3]{x}} = \frac{\Delta x + 2a}{3\sqrt[3]{x}}$$

$$\frac{f'(-8)=0}{\Delta(-8)+2a=0} \Rightarrow a=2 \Rightarrow f'(x) = \frac{\Delta x + 4}{3\sqrt[3]{x}}$$

جدول تغییرات رفتار تابع به صورت زیر است:

x	-8	0				
f'	+	-	-∞	+	+	
f	↗	↘	↘	↗	↗	↗

پس $x=0$ طول مینیمم نسبی نمودار است، در واقع تابع در این نقطهبازگشتی است. $f(x) = (x+2)\sqrt[3]{x^2} \Rightarrow f(0) = 0$ ، $f(-8) = 48$. پس مجموع مقادیر اکسترمم برابر ۴۸ است.

(مسئله ۲- کاربردهای مشتق: صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۶)

(کلام ایملی)

۱۴- گزینه «۴»

ابتدا ضابطه تابع را به صورت زیر می‌نویسیم:

$$f(x) = |x-1||x+1| - 2(|x-1| + |x+1|)$$

$$= (|x-1|-2)(|x+1|-2) - 4$$

تابع $y = |x-1| - 2$ در $x=1$ مشتق ناپذیر است. اما چون در این نقطه $|x+1| - 2$ عامل صفرکننده است، تابع f در $x=1$ مشتق‌پذیر است.به طور مشابه $x=-1$ نقطه مشتق‌ناپذیر تابع $y = |x+1| - 2$ و نقطهمشتق‌پذیر تابع f است؛ زیرا در این نقطه $|x-1| - 2$ عامل صفرکنندهاست. پس f نقطه مشتق‌ناپذیری ندارد.

(مسئله ۲- مشتق: صفحه‌های ۸۴ تا ۸۹)

(کلام ایملی)

۱۵- گزینه «۱»

ابتدا $g'(2)$ را حساب می‌کنیم تا از رابطه زیر $g''(2)$ را حساب کنیم:

$$g''(2) = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{g'(x) - g'(2)}{x-2} \quad (*)$$

$$g'(2) = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{g(x) - g(2)}{x-2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)^2 f(x) - 0}{x-2} = 0$$

از طرفی $g'(x)$ را حساب می‌کنیم:

$$g'(x) = 2(x-2)f(x) + (x-2)^2 f'(x)$$

حال طبق $(*)$ می‌نویسیم:

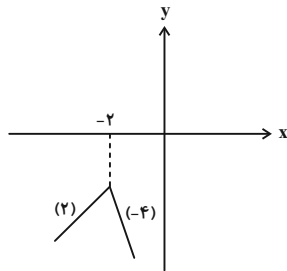
$$g''(2) = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{2(x-2)f(x) + (x-2)^2 f'(x) - 0}{x-2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 2} (2f(x) + (x-2)f'(x)) = 2 \lim_{x \rightarrow 2} f(x) + \lim_{x \rightarrow 2} (x-2)f'(x)$$

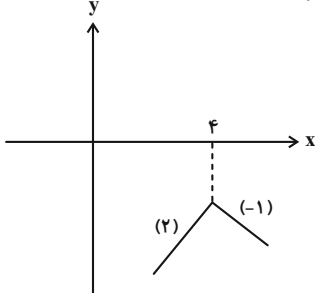
$$= 2 \times (2^2 + 2) + 0 = 12$$

توجه کنید که $x \neq 2$ ؛ $f'(x) = 2x$ در نتیجه $\lim_{x \rightarrow 2} f'(x) = 4$ است.

(مسئله ۲- مشتق: صفحه‌های ۸۰ و ۹۸)

پس برای این که شیب نیم خط‌های نمودار بالا را به شیب نیم خط‌های نمودار تابع g تبدیل کنیم لازم است طول نقاط را در -2 ضرب کنیم که داریم:

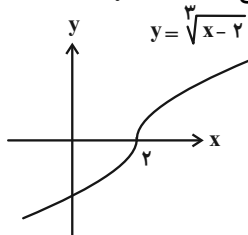
پس $m = -2$ است. حال برای این که نمودار بالا بر g منطبق کنیم، لازم است آن را 7 واحد به سمت چپ منتقل کنیم. یعنی -7 واحد به طول آن‌ها اضافه کنیم، این یعنی $n = -7$ است.

$\Rightarrow m + n = -9$ (حسابان ۲- تابع، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۲)

(کاملاً ایملالی)

۲۰- گزینه «۲»

$x = 2$ ریشه ساده تابع $y = \sqrt[3]{x-2}$ است.

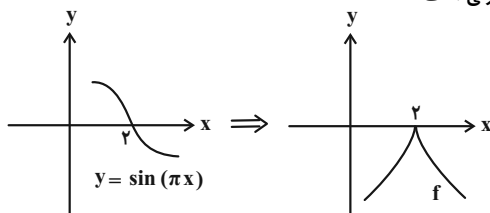

پس اگر f در $x = 2$ اکسترمم داشته باشد، باید عبارت $\sin \frac{\pi x}{m}$ در $x = 2$ عامل صفر کننده باشد.

$$\Rightarrow \frac{2\pi}{m} = k\pi \Rightarrow m = \frac{2}{k} \quad m \in \mathbb{N} \rightarrow k = 1 \text{ یا } 2$$

پس m می‌تواند مقادیر طبیعی 1 یا 2 باشد. از طرفی برای این که f در $x = 2$ ماکزیمم باشد نه مینیمم نسبی، لازم است که تابع

$y = \sin\left(\frac{\pi}{m}x\right)$ در $x = 2$ نزولی باشد؛ که این تابع به ازای $m = 2$ در $x = 2$ نزولی است.

$$\Rightarrow f(x) = \sin\left(\frac{\pi x}{2}\sqrt[3]{x-2}\right) \Rightarrow f(m+1) = f(3) = \sin\left(\frac{3\pi}{2}\right) = -1$$

(حسابان ۲- کاربردهای مشتق، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۶)

(سیررضا اسلامی)

۱۸- گزینه «۴»

$x = -\frac{\pi}{4}$ یک صفر تابع است، پس ریشه عبارت صورت ضابطه است:

$$a + b \cos\left(-\frac{\pi}{4}\right) = a + \frac{b}{\sqrt{2}} = 0 \Rightarrow a = -\frac{b}{\sqrt{2}}$$

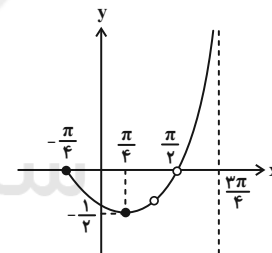
$$\Rightarrow y = \frac{b(\cos x - \frac{1}{\sqrt{2}})}{c + \tan x}$$

مجاناب قائم نمودار جایی رخ می‌دهد که حد صورت غیر صفر اما حد مخرج صفر شود. حفره‌ای که در آن حد تابع مخالف صفر است، جایی رخ می‌دهد که حد صورت و مخرج هر دو برابر صفر شوند و اما حفره‌ای که در آن حد تابع صفر است، جایی رخ می‌دهد که حد صورت مخالف صفر اما حد مخرج ∞ شده است. در این تابع دو مدل حفره را داریم. پس در $x = \frac{\pi}{4}$ که حد صورت صفر است، حد مخرج هم باید صفر باشد. پس داریم:

$$c = -\tan \frac{\pi}{4} = -1 \Rightarrow y = \frac{b(\cos x - \frac{1}{\sqrt{2}})}{\tan x - 1}$$

از طرفی عرض از مبدأ تابع برابر $1 - \sqrt{2}$ است.

$$\Rightarrow 1 - \sqrt{2} = \frac{b(1 - \frac{1}{\sqrt{2}})}{0 - 1} \Rightarrow b = \frac{\sqrt{2} - 1}{\sqrt{2} - 1} = \sqrt{2}$$

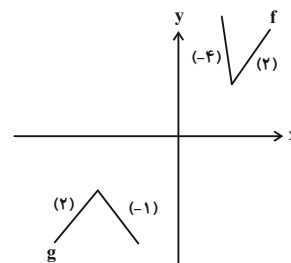

(حسابان ۲- فرم‌های نامتناهی - هر در پی نوبت، صفحه‌های ۳۶ تا ۵۸)

(سیررضا اسلامی)

۱۹- گزینه «۱»

در ابتدا باید شیب نیم خط‌ها را تعیین کنیم. 4 نیم خط داریم با سه مقدار شیب، پس شیب نیم خط‌ها به صورت زیر است:

حال تبدیلات گفته شده را به ترتیب روی f انجام می‌دهیم. در ابتدا آن را نسبت به مبدأ مختصات قرینه می‌کنیم. پس نمودار آن به صورت زیر است:

شرط متقاطع بودن دو دایره آن است که:

$$|r_1 - r_2| < O_1O_2 < r_1 + r_2 \Rightarrow |\sqrt{5-a} - 1| < 5 < \sqrt{5-a} + 1$$

$$\begin{cases} \sqrt{5-a} > 4 \Rightarrow 5-a > 16 \Rightarrow a < -11 & (1) \\ -5 < \sqrt{5-a} - 1 < 5 \Rightarrow \sqrt{5-a} < 6 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \Rightarrow 5-a < 36 \Rightarrow a > -31 & (2) \end{cases}$$

$$(1) \cap (2) \Rightarrow -31 < a < -11$$

بنابراین مقادیر صحیح a عبارت‌اند از $-30, -29, \dots, -12$ که شامل ۱۹ مقدار است.

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مخروطی: صفحه‌های ۳۰ تا ۳۶)

۲۶- گزینه «۳» (امیرشیرین ابومویب)

$$2c = FF' = |2 - (-2)| = 4 \Rightarrow c = \frac{4}{2}$$

$$2a = MF + MF' = \sqrt{(1-2)^2 + (2-1)^2} + \sqrt{(1-2)^2 + (-3-1)^2}$$

$$= \sqrt{5} + 2\sqrt{5} = 3\sqrt{5} \Rightarrow a = \frac{3\sqrt{5}}{2}$$

$$a^2 = b^2 + c^2 \Rightarrow \frac{45}{4} = b^2 + \frac{4}{4} \Rightarrow b^2 = \frac{40}{4} = 10$$

$$\Rightarrow b = \sqrt{10} \Rightarrow \text{طول قطر کوچک بیضی} = 2b = 2\sqrt{10}$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مخروطی: صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

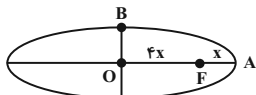
۲۷- گزینه «۳» (فرشاد صدیقی‌فر)

ابتدا می‌دانیم که حدکنتر مساحت مثلث MFF' هنگامی است که

$$S = \frac{2c \times b}{2} = bc \Rightarrow bc = 48$$

$$OF = fx, FA = x \Rightarrow a = \Delta x, c = fx$$

از طرفی طبق فرض داریم:

$$a^2 = b^2 + c^2 \Rightarrow (\Delta x)^2 = b^2 + (fx)^2 \Rightarrow b^2 = 9x^2 \Rightarrow b = 3x$$

$$bc = 48 \Rightarrow (3x)(fx) = 48 \Rightarrow 12x^2 = 48 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x = 2$$

$$\text{طول قطر کوچک} = 2b = 2(3 \times 2) = 12$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مخروطی: صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۲۸- گزینه «۳» (احمدرضا فلاح)

$$OA'B' : A'B'^2 = OA'^2 + OB'^2 = a^2 + b^2 \Rightarrow A'B' = \sqrt{a^2 + b^2}$$

طبق فرض سؤال داریم:

$$A'B' = a + c \Rightarrow \sqrt{a^2 + b^2} = a + c \xrightarrow{\text{به توان ۲}}$$

$$a^2 + b^2 = (a + c)^2 \Rightarrow a^2 + (a^2 - c^2) = a^2 + c^2 + 2ac$$

$$\Rightarrow 2c^2 + 2ac - a^2 = 0 \xrightarrow{+a^2} 2\left(\frac{c}{a}\right)^2 + 2\left(\frac{c}{a}\right) - 1 = 0$$

$$\Delta = 2^2 - 4(2)(-1) = 12 \quad \text{با حل معادله از روش } \Delta \text{ داریم:}$$

$$\frac{c}{a} = \frac{-2 \pm 2\sqrt{3}}{4} \Rightarrow \begin{cases} \frac{c}{a} = \frac{\sqrt{3}-1}{2} \\ \frac{c}{a} = \frac{-\sqrt{3}-1}{2} < 0 \end{cases} \quad \text{غ ق ق}$$

(هنرسه ۳- آشنایی با مقاطع مخروطی: صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

هندسه ۳

۲۱- گزینه «۴»

(افشین فاضل‌نار)

$$\begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 4 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 4 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} a & 0 \\ 0 & b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & -6 \\ 6 & 15 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} a & 0 \\ 0 & b \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 3a & -6b \\ 6a & 15b \end{bmatrix} \Rightarrow 9a + 9b = 6 \Rightarrow a + b = \frac{2}{3}$$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱)

۲۲- گزینه «۴»

(سوکندر روشنی)

با توجه به فرض سؤال $A \neq I$ و در نتیجه $A - I \neq \bar{O}$ است. پس می‌توانیم طرفین رابطه داده شده را در $(A - I)$ ضرب کنیم.

$$(A - I)(A^2 + A^2 + A + I) = (A - I) \times \bar{O}$$

$$\Rightarrow A^4 - I = \bar{O} \Rightarrow A^4 = I$$

می‌دانیم به ازای $n \geq 4$ ، $n!$ همواره مضرب ۴ است. پس داریم:

$$A^4 = I \xrightarrow{\text{به توان ۳!}} A^{4 \times 3!} = I \xrightarrow{\text{به توان ۵}} A^{5!} = I$$

$$\rightarrow \dots \rightarrow A^{1402!} = I$$

$$A^{4!} + A^{5!} + \dots + A^{1402!} = \underbrace{I + I + \dots + I}_{1399 \text{ جمله}} = 1399I$$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

۲۳- گزینه «۳»

(فرشاد صدیقی‌فر)

$$A^2 = A \xrightarrow{\times A} A^3 = A^2 = A \Rightarrow A^4 = A$$

بنابراین $A^4 = A^2$ است و در نتیجه داریم:

$$A^2(A+I)^4 = A^4(A+I)^4 = (A^2+AI)^4 = (A+A)^4 = (2A)^4$$

$$|(2A)^4| = |2^4 A| = (2^4)^3 |A| = 2^{12} |A|$$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

۲۴- گزینه «۴»

(علی ایمانی)

$$\text{فرض کنید } A = \begin{bmatrix} x & 0 & 0 \\ 0 & x & 0 \\ 0 & 0 & x \end{bmatrix}$$

باشد. در این صورت داریم:

$$A + 2I = \begin{bmatrix} x+2 & 0 & 0 \\ 0 & x+2 & 0 \\ 0 & 0 & x+2 \end{bmatrix} \Rightarrow |A + 2I| = (x+2)^3$$

$$|A + 2I| = |A| + 26 \Rightarrow (x+2)^3 = x^3 + 26$$

$$\Rightarrow x^3 + 6x^2 + 12x + 8 = x^3 + 26$$

$$\Rightarrow 6x^2 + 12x - 18 = 0 \xrightarrow{+6} x^2 + 2x - 3 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = -3 \end{cases}$$

$$|A| = x^3 \Rightarrow \begin{cases} |A| = 1 \\ |A| = -27 \end{cases} \Rightarrow |A| \text{ مجموع مقادیر} = -26$$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها: صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

۲۵- گزینه «۲»

(افشین فاضل‌نار)

$$C: (x+1)^2 + (y-3)^2 = 1 \Rightarrow O_1 = (-1, 3), r_1 = 1$$

$$C': (x-2)^2 + (y+1)^2 = 5-a \Rightarrow O_2 = (2, -1), r_2 = \sqrt{\frac{5-a}{a}}$$

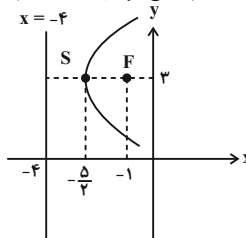
$$O_1O_2 = \sqrt{(-1-2)^2 + (3+1)^2} = 5$$

گزینه «۳» - ۲۹

(سوکنر روشنی)

منحنی S یک سهمی به کانون $F(-1, 3)$ و خط هادی $x = -4$ است. مطابق شکل رأس سهمی، نقطه $S(-\frac{5}{4}, 3)$ و فاصله کانونی سهمی $a = \frac{3}{4}$ است. دهانه سهمی رو به راست باز می‌شود و معادله آن به صورت زیر است:

$$(y-3)^2 = 4\left(\frac{3}{4}\right)(x+\frac{5}{4}) \Rightarrow (y-3)^2 = 6x+15$$

$$\xrightarrow{x=0} (y-3)^2 = 15 \Rightarrow y-3 = \pm\sqrt{15} \Rightarrow y = 3 \pm \sqrt{15}$$

$$\text{فاصله دو نقطه} = |y_1 - y_2| = |(3 + \sqrt{15}) - (3 - \sqrt{15})| = 2\sqrt{15}$$

(هندسه ۳- آشنایی با مقاطع مخروطی؛ صفحه‌های ۵۰ تا ۵۶)

گزینه «۱» - ۳۰

(علی ایمانی)

ابتدا معادله سهمی را به حالت متعارف تبدیل می‌کنیم:

$$x^2 + 2x = -4y - 9 \xrightarrow{+1} x^2 + 2x + 1 = -4y - 8$$

$$\Rightarrow (x+1)^2 = -4(y+2)$$

سهمی رو به پایین باز می‌شود. رأس آن نقطه $S(-1, -2)$ و فاصله کانونی آن $a = 1$ است و داریم:

$$\text{کانون سهمی: } F(h, k-a) = (-1, -3)$$

نقاطی از A و F به یک فاصله هستند که روی عمودمنصف پاره خط AF قرار داشته باشند. اگر M وسط AF باشد، آن‌گاه داریم:

$$M = \frac{A+F}{2} = (1, 1)$$

$$m_{AF} = \frac{-3-5}{-1-3} = 2 \Rightarrow m_d = -\frac{1}{2}$$

معادله خط d (عمودمنصف AF) به صورت زیر است:

$$y-1 = -\frac{1}{2}(x-1) \Rightarrow 2y-2 = -x+1 \Rightarrow 2y = -x+3$$

نقطه تلاقی این خط و سهمی را پیدا می‌کنیم:

$$x^2 + 2x + 2(-x+3) + 9 = 0 \Rightarrow x^2 + 15 = 0$$

معادله جواب ندارد، پس چنین نقطه‌ای وجود ندارد.

(هندسه ۳- آشنایی با مقاطع مخروطی؛ صفحه‌های ۵۰ تا ۵۶)

گزینه «۳» - ۳۱

(افشین فاضل‌خان)

در ناحیه ۸، علامت x مثبت و علامت‌های y و z منفی است، پس داریم:

$$\begin{cases} a > 0 \\ 1-a < 0 \Rightarrow a > 1 \\ 2a-7 < 0 \Rightarrow a < \frac{7}{2} \end{cases}$$

اشتراک جواب‌ها به صورت $1 < a < \frac{7}{2}$ است.

(هندسه ۳- بردارها؛ صفحه ۶۴)

گزینه «۲» - ۳۲

(امیرمسین ابومصوب)

$$|\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}|^2 = |\vec{a}|^2 + |\vec{b}|^2 + |\vec{c}|^2 + 2(\vec{a} \cdot \vec{b} + \vec{b} \cdot \vec{c} + \vec{c} \cdot \vec{a})$$

$$= 2^2 + 4^2 + 1^2 + 2\left(2 \times 4 \times \frac{1}{4} + 4 \times 1 \times \frac{1}{4} + 1 \times 2 \times \frac{1}{4}\right)$$

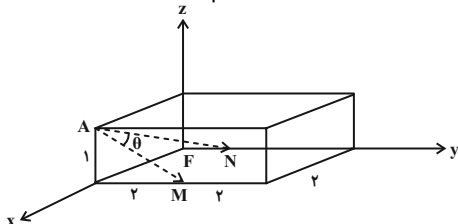
$$= 4 + 16 + 1 + 2(4 + 2 + 1) = 35 \Rightarrow |\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}| = \sqrt{35}$$

(هندسه ۳- بردارها؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

گزینه «۱» - ۳۳

(فرشاد صدیقی‌فر)

با متناظر کردن محورها روی مکعب مستطیل داریم:

$$A(2, 0, 1)$$

$$M(2, 2, 0)$$

$$N(0, 2, 0)$$

اگر θ زاویه بین خطوط \vec{AM} و \vec{AN} باشد، آن‌گاه داریم:

$$\left. \begin{aligned} \vec{AM} &= (0, 2, -1) \\ \vec{AN} &= (-2, 2, -1) \end{aligned} \right\} \Rightarrow \cos \theta = \frac{\vec{AM} \cdot \vec{AN}}{|\vec{AM}| |\vec{AN}|} = \frac{0+4+1}{\sqrt{5} \times \sqrt{6}} = \frac{\sqrt{5}}{3}$$

(هندسه ۳- بردارها؛ صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

گزینه «۱» - ۳۴

(علی ایمانی)

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{1}{2} |\vec{a} \times \vec{b}| = \frac{3\sqrt{3}}{2} \Rightarrow |\vec{a} \times \vec{b}| = 3\sqrt{3}$$

$$|\vec{a} \times \vec{b}|^2 + (\vec{a} \cdot \vec{b})^2 = |\vec{a}|^2 |\vec{b}|^2 \Rightarrow 27 + (\vec{a} \cdot \vec{b})^2 = 9 \times 4$$

$$\Rightarrow (\vec{a} \cdot \vec{b})^2 = 9 - \vec{a} \cdot \vec{b} \Rightarrow \vec{a} \cdot \vec{b} = 3$$

$$|\vec{3a} - \vec{2b}|^2 = 9|\vec{a}|^2 - 12\vec{a} \cdot \vec{b} + 4|\vec{b}|^2 = 9 \times 9 - 12 \times 3 + 4 \times 4$$

$$\Rightarrow |\vec{3a} - \vec{2b}|^2 = 61 \Rightarrow |\vec{3a} - \vec{2b}| = \sqrt{61}$$

اگر زاویه بین بردارهای \vec{a} و $\vec{3a} - \vec{2b}$ برابر θ باشد، آن‌گاه داریم:

$$\cos \theta = \frac{\vec{a} \cdot (\vec{3a} - \vec{2b})}{|\vec{a}| |\vec{3a} - \vec{2b}|} = \frac{3|\vec{a}|^2 - 2\vec{a} \cdot \vec{b}}{3 \times \sqrt{61}} = \frac{3 \times 9 - 2 \times 3}{3 \times \sqrt{61}}$$

$$\Rightarrow \cos \theta = \frac{21}{3\sqrt{61}} = \frac{7}{\sqrt{61}}$$

(هندسه ۳- بردارها؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۸۴)

گزینه «۲» - ۳۵

(سوکنر روشنی)

اگر بردار \vec{b}' تصویر قائم بردار \vec{b} بر امتداد بردار \vec{a} باشد، آن‌گاه داریم:

$$|\vec{b}'| = \frac{|\vec{b} \cdot \vec{a}|}{|\vec{a}|} \Rightarrow 1/\sqrt{5} = \frac{|\vec{a} \cdot \vec{b}|}{6} \Rightarrow |\vec{a} \cdot \vec{b}| = 9$$

$$|\vec{a} \times \vec{b}|^2 + (\vec{a} \cdot \vec{b})^2 = |\vec{a}|^2 |\vec{b}|^2 \Rightarrow |\vec{a} \times \vec{b}|^2 + 9^2 = 6^2 \times 3^2$$

$$\Rightarrow |\vec{a} \times \vec{b}|^2 = 243$$

حجم متوازی‌السطوحی که روی سه بردار \vec{a} ، \vec{b} و $\vec{a} \times \vec{b}$ بنا می‌شود، برابر

$$V = |(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot (\vec{a} \times \vec{b})| = |\vec{a} \times \vec{b}|^2 = 243 \quad \text{است با:}$$

(هندسه ۳- بردارها؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۸۴)

ریاضیات گسسته

گزینه ۳

(امد رضا فلاح)

می‌دانیم در تقسیم عدد صحیح a بر عدد طبیعی b ، اعداد منحصربه‌فرد r و q وجود دارند که: $a = bq + r$. در این رابطه r باقی‌مانده و $0 \leq r < b$ می‌باشد. بنابراین حداکثر مقدار r از رابطه $r_{\max} = b - 1$ حاصل می‌شود. طبق فرض داریم: $a = 9b - 1 \Rightarrow a = b \times 8 + b - 1$ دو رقمی است.

$$100 \leq 9b \leq 109 \Rightarrow 11 \leq b \leq 12$$

بنابراین $b = 11, 12, \dots, 19$ وجود دارد.

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد: صفحه ۱۴)

گزینه ۴

(امد رضا فلاح)

بنابراین باید توانی از ۵ را پیدا کنیم که در تقسیم بر ۷ باقی‌مانده ۶ به ما می‌دهد.

$$5^1 \equiv 5 \pmod{7}, 5^2 \equiv 4 \pmod{7}, 5^3 \equiv 6 \pmod{7}, 5^4 \equiv 2 \pmod{7}, 5^5 \equiv 3 \pmod{7}, 5^6 \equiv 1 \pmod{7}$$

بنابراین $n = 6k + 3$ یا به عبارتی n عددی است که در تقسیم بر ۶ باقی‌مانده ۳ به ما می‌دهد و بزرگ‌ترین مقدار طبیعی دو رقمی آن ۹۹ است.

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد: صفحه‌های ۱۸ تا ۲۳)

گزینه ۴

(مفسر بهرام‌پور)

ابتدا حساب می‌کنیم اول شهریور ماه چند شنبه است:

$$x \equiv (31 - 12) + (2 \times 3) + 1 \equiv 113 \equiv 1 \pmod{7}$$

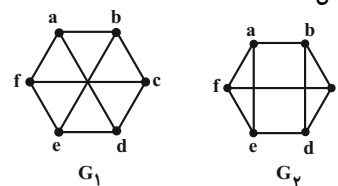
بنابراین اول شهریور ماه، دوشنبه است. در نتیجه اولین چهارشنبه شهریور سوم است. حال ۷ تا ۷ جلو می‌رویم تا به آخرین چهارشنبه برسیم؛ شهریور $3 + 4 \times 7 = 31$

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد: صفحه ۲۴)

گزینه ۴

(امیرمسین ابومحبوب)

دو گراف ۳- منتظم از مرتبه ۶ قابل رسم است که در شکل زیر با نام‌های G_1 و G_2 مشخص شده‌اند.

گراف G_1 فقط دورهایی به طول ۴ یا ۶ دارد و فاقد دور به طول فرد است. ولی برای گراف G_2 داریم:

دوره‌های به طول ۳: $aeaf, bcdb$

دوره‌های به طول ۵:

 $abcdea, abdefa, abdcfa, abcfea, afcdea, bcfedb$

یعنی این گراف ۲ دور به طول ۳ و ۶ دور به طول ۵ (با حذف هر یک از رأس‌ها، دوری به طول ۵ حاصل می‌شود) و در مجموع ۸ دور به طول فرد دارد.

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل‌سازی: صفحه ۳۸)

گزینه ۳

(امیرمسین ابومحبوب)

مجموعه همسایگی بسته هر رأس گراف، علاوه بر رأس‌های مجاور با آن رأس، شامل خود آن رأس نیز می‌شود، پس درجه هر رأس این گراف برابر ۳ و در نتیجه گراف ۳- منتظم است. برای گراف G داریم:

$$2q = 3p \Rightarrow q = \frac{3p}{2}$$

در نتیجه تعداد یال‌های گراف \bar{G} ، برابر است با:

$$q(\bar{G}) - q(G) = 30 \Rightarrow \left(\frac{p(p-1)}{2} - \frac{3p}{2}\right) - \frac{3p}{2} = 30$$

$$\frac{p^2}{2} - 3p - 3p = 60 \Rightarrow p^2 - 6p - 60 = 0$$

$$\Rightarrow (p-12)(p+5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} p = 12 \\ p = -5 \end{cases} \text{ غ ق ق}$$

$$d_G(v) + d_{\bar{G}}(v) = p - 1 \Rightarrow 3 + d_{\bar{G}}(v) = 12 - 1 \Rightarrow d_{\bar{G}}(v) = 8$$

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل‌سازی: صفحه‌های ۳۲ تا ۳۸)

گزینه ۲

(امیرمسین ابومحبوب)

چون $\gamma(G) = 1$ است، پس حتماً گراف G دارای رأس فول (رأس از درجه ۸) است و چون گراف G فقط دارای ۲ مجموعه احاطه‌گر مینیمم است، پس این گراف تنها دو رأس فول دارد. با توجه به این‌که سایر رأس‌های گراف با این دو رأس مجاور هستند، پس مینیمم درجه ممکن در برای ۷ رأس دیگر برابر ۲ است. چون گراف نمی‌تواند به تعداد فرد، رأس درجه فرد داشته باشد، پس در حالت‌هایی که بیشترین و کمترین تعداد یال‌ها را داشته باشند، درجه رأس‌ها به صورت زیر است:

حالت ماکزیمم: ۸, ۸, ۷, ۷, ۷, ۷, ۷, ۷, ۶

حالت مینیمم: ۸, ۸, ۲, ۲, ۲, ۲, ۲, ۲, ۲

$$2q_{\max} = 2 \times 8 + 6 \times 7 + 6 = 64 \Rightarrow q_{\max} = 32$$

$$2q_{\min} = 2 \times 8 + 7 \times 2 = 30 \Rightarrow q_{\min} = 15$$

$$q_{\max} - q_{\min} = 32 - 15 = 17$$

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل‌سازی: صفحه‌های ۳۹, ۴۰ و ۴۴)

گزینه ۴

(امد رضا فلاح)

در گراف، با حداقل اندازه، یک رأس را منفرد در نظر گرفته و برای هفت رأس دیگر یک رأس را با درجه ۶ در نظر می‌گیریم:

$$q_{\min} = 6$$

و در گراف با حداکثر یال کافی است گراف ۶- منتظم مرتبه ۸ را در نظر بگیریم

$$q_{\max} + q_{\min} = 24 + 6 = 30 \text{ که دارای } \frac{8 \times 6}{2} = 24 \text{ یال است.}$$

توجه: اگر در گراف مرتبه ۸، درجه رأسی برابر ۷ (رأس فول) باشد، آن‌گاه در این گراف $\gamma = 1$ است.

(ریاضیات گسسته - گراف و مدل‌سازی: صفحه‌های ۴۳ تا ۵۰)

گزینه ۱

(سوکندر روشنی)

یک حرف y را وسط قرار می‌دهیم. سپس ۳ حرف x و ۳ حرف y در

یک سمت آن (مثلاً سمت چپ) $\frac{6!}{3!3!} = 20$ حالت جابه‌جایی دارند و در

سمت دیگر (سمت راست) فقط ۱ حالت اتفاق می‌افتد.

(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۴۴ - گزینه «۲»

(سوکندر روشنی)

$$a^2 + ab + ac = a(a + b + c) = 15$$

چون مقادیر a ، b و c طبیعی‌اند، پس $a < a + b + c$ و در نتیجه a از بین مقسوم‌علیه‌های ۱۵، فقط مقادیر ۱ و ۳ را می‌پذیرد:

$$a = 1 \Rightarrow b + c = 14 \Rightarrow \text{تعداد جواب‌های طبیعی} = \binom{13}{1} = 13$$

$$a = 3 \Rightarrow b + c = 2 \Rightarrow \text{تعداد جواب‌های طبیعی} = \binom{1}{1} = 1$$

تعداد کل جواب‌ها: $13 + 1 = 14$

(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه‌های ۵۹ تا ۶۱)

۴۵ - گزینه «۳»

(سوکندر روشنی)

فرض می‌کنیم $a \rightarrow m$ ، لذا برای مربع لاتین دوم خواهیم داشت:

			۱
۲			
m		۳	
	x		m

عدد m ، مقادیر ۱، ۲ و ۳ را نمی‌تواند بپذیرد. در نتیجه ۴ است و خواهیم داشت:

۳	۲	۴	۱
۲	۴	۱	۳
۴	۱	۳	۲
۱	۳	۲	۴

بنابراین $x = 3$ است.

(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه ۶۴)

۴۶ - گزینه «۳»

(مهمر صمدکار)

تنها حالت ممکن برای پر کردن خانه‌های خالی این مربع لاتین مطابق شکل زیر است. بنابراین حاصل جمع اعداد در خانه‌های رنگی برابر است با:

$$1 + 1 + 4 = 6$$

۴	۱	۲	۳
۱	۳	۴	۲
۳	۲	۱	۴
۲	۴	۳	۱

(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴)

۴۷ - گزینه «۱»

(مهمر صمدکار)

تعداد حالت‌های مطلوب برابر است با تعداد توابع یک‌به‌یک از مجموعه مهره‌ها به مجموعه جعبه‌ها با شرط این‌که دقیقاً یک مهره در جعبه اول باشد. پس باید ابتدا تعداد یک مهره در جعبه اول قرار دهیم و سپس تعداد توابع یک‌به‌یک از مجموعه ۲ عضوی مهره‌های باقی‌مانده به مجموعه ۴ عضوی جعبه‌های دیگر را حساب کنیم. بنابراین تعداد حالت‌های مطلوب:

$$\binom{3}{1} \times P(4, 2) = 3 \times \frac{4!}{2!} = 36$$

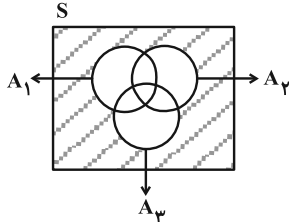
(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه ۷۸)

۴۸ - گزینه «۲»

(مهمر صمدکار)

تعداد کل حالت‌ها برابر است با تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی معادله $x_1 + x_2 + x_3 = 5$ و تعداد حالت‌های مطلوب برابر است با تعداد جواب‌هایی از این معادله که در آن‌ها هیچ کدام از x_i ها برابر ۱ نباشد.

$$\left\{ A_i = \left\{ (x_1, x_2, x_3) : x_1 + x_2 + x_3 = 5, x_i = 1 \right\} \right. \\ \left. x_i \in \mathbb{Z}, x_i \geq 0 \right\}$$

$$\text{تعداد حالت‌های مطلوب} = |A'_1 \cap A'_2 \cap A'_3| = |S| - |A_1 \cup A_2 \cup A_3|$$

$$= \binom{7}{2} - \left[\binom{5}{1} + \binom{5}{1} + \binom{5}{1} - 1 - 1 - 1 + 0 \right]$$

$$= 21 - (15 - 3) = 21 - 12 = 9$$

(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه‌های ۷۴ تا ۷۶)

۴۹ - گزینه «۳»

(سوکندر روشنی)

می‌دانیم اگر دو عدد زوج خارج شود، حاصل ضرب مضرب ۴ است بنابراین چون ۲۵ عدد فرد داریم، اگر $27 = 25 + 2$ عدد خارج شود، قطعاً دو عدد زوج خارج شده است.

(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه ۸۰)

۵۰ - گزینه «۴»

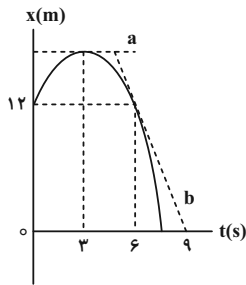
(مهمر صمدکار)

برای انتخاب ۳ مهره از میان ۵ مهره، $\binom{5}{3} = 10$ حال امکان‌پذیر است که مجموع ۳ عدد انتخاب شده مطابق جدول زیر می‌تواند اعداد ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ باشد:

حاصل جمع	اعداد انتخاب شده
۶	{1, 2, 3}
۷	{1, 2, 4}
۸	{1, 2, 5}, {1, 3, 4}
۹	{1, 3, 5}, {2, 3, 4}
۱۰	{1, 4, 5}, {2, 3, 5}
۱۱	{2, 4, 5}
۱۲	{3, 4, 5}

بنابراین حاصل جمع اعداد انتخاب شده ۷ عدد مختلف می‌تواند باشد و براساس اصل لانه کبوتری اگر حداقل $7 + 1 = 8$ بار این آزمایش را تکرار کنیم آن‌گاه یقین خواهیم داشت که دست کم ۲ بار حاصل جمع اعداد انتخاب شده با هم برابر است.

(ریاضیات گسسته - ترکیبیات (شمارش): صفحه ۸۰)

$$v_{3s} = a \Rightarrow v_3 = 0$$

$$v_{6s} = b \Rightarrow v_{6s} = -4 \frac{m}{s}$$

با داشتن v_{6s} و v_{3s} ، شتاب متوسط را به صورت زیر می‌یابیم:

$$a_{av} = \frac{v_{6s} - v_{3s}}{\Delta t} = \frac{-4 - 0}{6 - 3} \Rightarrow a_{av} = -\frac{4}{3} \frac{m}{s^2}$$

(فیزیک ۳ - حرکت بر فضا راست، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

۵۳- گزینه «۲» (علیرضا کونه)

ابتدا با مقایسه معادله مکان- زمان متحرک با فرم کلی معادله حرکت با شتاب ثابت بر روی خط راست، معادله سرعت- زمان متحرک را به دست می‌آوریم و سپس سرعت در لحظه $t = 2s$ و همچنین لحظه‌ای که سرعت صفر می‌شود را حساب می‌کنیم:

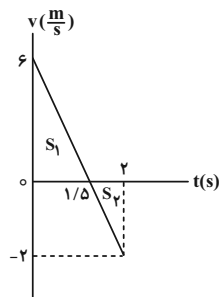
$$\begin{cases} x = \frac{1}{2}at^2 + v_0t + x_0 \\ x = -2t^2 + 6t - 4 \end{cases} \Rightarrow \frac{1}{2}a = -2 \Rightarrow a = -4 \frac{m}{s^2}, v_0 = 6 \frac{m}{s}$$

$$v = at + v_0 \Rightarrow v = -4t + 6 \xrightarrow{t=2s} v = (-4 \times 2) + 6 = -2 \frac{m}{s}$$

$$v = -4t + 6 \xrightarrow{v=0} 0 = -4t + 6 \Rightarrow t = 1.5s$$

اکنون نمودار سرعت- زمان متحرک را رسم می‌کنیم و مسافت طی شده در ۲ ثانیه اول حرکت را با استفاده از مساحت زیر نمودار سرعت- زمان،

به دست می‌آوریم:

$$l = |S_1| + |S_2| = \left| \frac{1}{2} \times 6 \times 1.5 \right| + \left| \frac{1}{2} \times (-2) \times (2 - 1.5) \right| \Rightarrow l = 5m$$

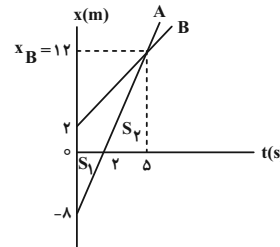
(فیزیک ۳ - حرکت بر فضا راست، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

فیزیک ۳

۵۱- گزینه «۴»

(علیرضا کونه)

روش اول: با توجه به نمودار مکان- زمان داده شده، متحرک A در لحظه $t = 2s$ از مبدأ مکان می‌گذرد. بنابراین کافی است معادله مکان- زمان متحرک B را بیابیم و در معادله به جای t مقدار آن یعنی $2s$ را قرار دهیم. به همین منظور از تشابه مثلث‌های S_1 و S_2 استفاده می‌کنیم:

$$\frac{x_B}{8} = \frac{3}{2} \Rightarrow x_B = 12m$$

سرعت متحرک B برابر شیب خط B می‌باشد که برابر است با:

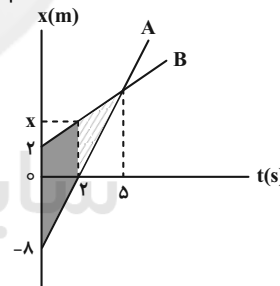
$$v_B = \frac{\Delta x_B}{\Delta t_B} = \frac{12 - 2}{5 - 0} = 2 \frac{m}{s}$$

در آخر با استفاده از معادله مکان- زمان در حرکت با سرعت ثابت داریم:

$$x_B = v_B t + x_{0B} \xrightarrow{x_{0B} = 2m, v_B = 2 \frac{m}{s}} x_B = 2t + 2$$

$$\xrightarrow{t=2s} x_B = (2 \times 2) + 2 = 6m$$

روش دوم: با استفاده از تشابه دو مثلث هاشورخورده داریم:

$$\frac{x}{10} = \frac{3}{5} \Rightarrow x = 6m$$

(فیزیک ۳ - حرکت بر فضا راست، صفحه‌های ۲ تا ۱۵)

۵۲- گزینه «۴»

(مسام تارری)

برای پاسخ دادن به این سوال لازم است بدانیم:

(۱) ۳ ثانیه دوم یعنی، بازه زمانی $t_1 = 3s$ تا $t_2 = 6s$

(۲) شیب خط مماس بر نمودار مکان- زمان در هر لحظه برابر سرعت متحرک در آن لحظه است.

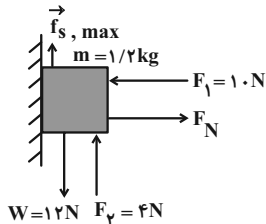
بنابراین، ابتدا سرعت متحرک در لحظه‌های $t_1 = 3s$ و $t_2 = 6s$ را می‌یابیم. مطابق شکل زیر در لحظه $t_1 = 3s$ ، شیب خط مماس بر نمودار

$x-t$ برابر صفر است، لذا $v_3 = 0$ می‌باشد. برای لحظه $t_2 = 6s$ سرعت متحرک برابر است با:

۵۶- گزینه «۲»

(عبدالرضا امینی نسب)

ابتدا نیروهای وارد بر جسم را رسم کرده و بیشینه نیروی اصطکاک در آستانه حرکت را می‌یابیم:

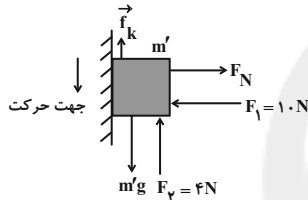
$$F_{net,x} = 0 \Rightarrow F_N = F_1 = 10 \text{ N} \Rightarrow F_N = 10 \text{ N}$$

$$f_{s,max} = \mu_s \cdot F_N \xrightarrow{\mu_s = 0.8} f_{s,max} = 0.8 \times 10 = 8 \text{ N}$$

$$W = mg = 1/2 \times 10 = 12 \text{ N}$$

در این وضعیت جسم در آستانه حرکت به سمت پایین است. زیرا، برآیند

نیروهای \vec{F}_P و $m\vec{g}$ برابر 8 N و به سمت پایین است.

اگر جرم جسم بعد از کاهش جرم را m' فرض کنیم، با استفاده از قانون دوم نیوتون m' را می‌یابیم و سپس کاهش جرم را حساب می‌کنیم. دقت کنید، چون در راستای افقی نیروها تغییر نکرده‌اند، $F_N = 10 \text{ N}$ ، ثابت می‌ماند.

$$f_k = \mu_k \cdot F_N \xrightarrow{\mu_k = 0.4, F_N = 10 \text{ N}} f_k = 0.4 \times 10 = 4 \text{ N}$$

$$F_{net,y} = m'a_y \Rightarrow m'g - F_P - f_k = m'a_y$$

$$\xrightarrow{a_y = 2 \frac{m}{s}, f_k = 4 \text{ N}, F_P = 4 \text{ N}} m' \times 10 - 4 - 4 = m' \times 2$$

$$\Rightarrow 8m' = 8 \Rightarrow m' = 1 \text{ kg}$$

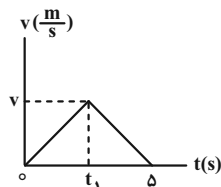
$$\Delta m = m - m' \xrightarrow{m = 1/2 \text{ kg}} \Delta m = 1/2 - 1 = 0.5 \text{ kg} = 500 \text{ g}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۵۷- گزینه «۲»

(معصومه شریعت‌نابری)

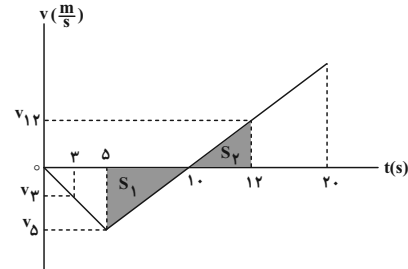
در ابتدا حرکت آسانسور تندشونده و در ادامه تا توقف، کندشونده و در هر دو مرحله شتاب ثابت است. بنابراین، ابتدا شتاب آسانسور در مرحله حرکت کندشونده را پیدا می‌کنیم. به همین منظور، با رسم نمودار سرعت-زمان و استفاده از سطح زیر نمودار آن بیشینه سرعت را می‌یابیم:

۵۴- گزینه «۳»

(زهرا آقاممیری)

ابتدا با توجه به ثابت بودن شیب نمودار از Δs تا $2 \times \Delta s$ نسبت سرعت در لحظه 12 s را به سرعت در لحظه 5 s ، می‌یابیم:

$$\frac{|v_{\Delta}|}{\Delta} = \frac{v_{12}}{2} \Rightarrow v_{12} = 0.4 |v_{\Delta}|$$

اکنون با استفاده از مساحت زیر نمودار $v-t$ و جابه‌جایی متحرک در بازه زمانی 5 s تا 12 s ، $|v_{\Delta}|$ را می‌یابیم:

$$\Delta x = S_2 - S_1 = \frac{v_{12} \times 2}{2} - \frac{|v_{\Delta}| \times 5}{2} \xrightarrow{v_{12} = 0.4 |v_{\Delta}|} \Delta x = -21 \text{ m}$$

$$-21 = 0.4 |v_{\Delta}| \times 2 - 2.5 |v_{\Delta}| \Rightarrow -21 = -2 |v_{\Delta}| \Rightarrow |v_{\Delta}| = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

در آخر با توجه به ثابت بودن شیب نمودار از لحظه صفر تا لحظه 5 s ، متحرک در لحظه 3 s را پیدا می‌کنیم:

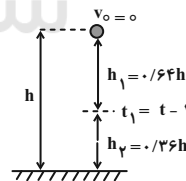
$$\frac{|v_3|}{3} = \frac{|v_{\Delta}|}{5} \xrightarrow{|v_{\Delta}| = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}}} \frac{|v_3|}{3} = \frac{10}{5} \Rightarrow |v_3| = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - حرکت بر خط راست، صفحه‌های ۱۵ تا ۲۱)

۵۵- گزینه «۴»

(علیرضا کونه)

چون متحرک در ثانیه آخر حرکتش 36 درصد کل جابه‌جایی سقوط آزادش را طی کرده است، بنابراین، تا لحظه $(t-1)$ ثانیه به اندازه 64 درصد از کل جابه‌جایی سقوط آزاد را طی می‌کند. در این حالت با توجه به شکل زیر می‌توان نوشت:

$$h_1 = \frac{1}{2} g t_1^2 \Rightarrow 0.64h = \frac{1}{2} g (t-1)^2$$

$$\xrightarrow{h = \frac{1}{2} g t^2} 0.64 \times \frac{1}{2} g t^2 = \frac{1}{2} g (t-1)^2$$

$$\Rightarrow 0.64 t^2 = (t-1)^2 \xrightarrow{\text{جذر می‌گیریم}}$$

$$0.8 t = t-1 \Rightarrow 1 = 0.2 t \Rightarrow t = 5 \text{ s}$$

با داشتن زمان کل حرکت، ارتفاع h به صورت زیر به دست می‌آید:

$$h = \frac{1}{2} g t^2 \xrightarrow{t=5 \text{ s}, g=10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}} h = \frac{1}{2} \times 10 \times 25 = 125 \text{ m}$$

(فیزیک ۳ - حرکت بر خط راست، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

$$\Rightarrow k = \frac{2}{2/5 \text{ cm}} \frac{N}{2/5 \times 10^{-2} \text{ m}} = 8 \cdot \frac{N}{\text{m}}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۴)

۵۹- گزینه «۱» (معضومه شریعت ناصری)

ابتدا انرژی جنبشی جدید گلوله را بعد از افزایش انرژی جنبشی، می‌یابیم:

$$K_2 = K_1 + 0/44K_1 \Rightarrow K_2 = 1/44K_1$$

اکنون، با استفاده از رابطه $K = \frac{p^2}{2m}$ تکانه اولیه را پیدا می‌کنیم:

$$K = \frac{p^2}{2m} \quad m = \text{ثابت} \rightarrow \frac{K_2}{K_1} = \left(\frac{p_2}{p_1}\right)^2 \rightarrow \frac{K_2=1/44K_1}{p_2=12 \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{s}}}$$

$$\frac{1/44K_1}{K_1} = \left(\frac{12}{p_1}\right)^2 \Rightarrow 1/44 = \left(\frac{12}{p_1}\right)^2$$

$$1/2 = \frac{12}{p_1} \Rightarrow p_1 = 10 \frac{\text{kg} \cdot \text{m}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۶۰- گزینه «۱» (علیرضا کونه)

ابتدا شتاب گرانشی در فاصله ۳۲۰۰ کیلومتری از سطح زمین را می‌یابیم:

$$g = \frac{GM_e}{R_e^2} \quad M_e = \text{ثابت} \rightarrow \frac{g_h}{g_e} = \left(\frac{R_e}{R_e + h}\right)^2$$

$$\frac{R_e = 6400 \text{ km}, g_e = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}}{h = 3200 \text{ km}} \rightarrow \frac{g_h}{10} = \left(\frac{6400}{6400 + 3200}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{g_h}{10} = \left(\frac{6400}{9600}\right)^2 \Rightarrow \frac{g_h}{10} = \frac{16}{36} \Rightarrow g_h = \frac{40}{9} \text{ N/kg}$$

اکنون وزن فضانورد را درون سفینه می‌یابیم:

$$W_h = mg_h \quad m = 81 \text{ kg} \rightarrow W_h = 81 \times \frac{40}{9} = 360 \text{ N}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۶)

۶۱- گزینه «۴» (زهره آقاممدری)

ابتدا دوره تناوب نوسانگر را می‌یابیم. با توجه به معادله حرکت نوسانگر

همانگ ساده داریم:

$$\begin{cases} x = A \cos \omega t \\ x = 0/02 \cos 10\pi t \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} A = 0/02 \text{ m} = 2 \text{ cm} \\ \omega = 10\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}} \end{cases}$$

$$\omega = \frac{2\pi}{T} \quad \omega = 10\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}} \rightarrow 10\pi = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow T = 0/2 \text{ s}$$

اکنون لحظه t_1 و بازه زمانی Δt را بر حسب دوره تناوب (T) می‌یابیم:

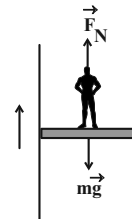
$$\frac{t_1 = 1/30 \text{ s}}{T} \rightarrow \frac{t_1}{T} = \frac{1/30}{0/2} = \frac{1}{6} \Rightarrow t_1 = \frac{T}{6}$$

$$\Delta x = S = \frac{\Delta v}{2} \quad \Delta x = 15 \text{ m} \rightarrow 15 = \frac{\Delta v}{2} \Rightarrow v = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$v = a_1 t_1 + v_0 \quad v_0 = 0, v = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}} \rightarrow 6 = 2t_1 + 0 \Rightarrow t_1 = 3 \text{ s}$$

$$a_2 = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{0 - v}{\Delta - t_1} \quad \frac{t_1 = 3 \text{ s}}{v = 6 \frac{\text{m}}{\text{s}}} \rightarrow a_2 = \frac{0 - 6}{5 - 3} = -3 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

اکنون به صورت زیر $F_N - F'_N$ را پیدا می‌کنیم.

$$\text{مرحلهٔ تندشونده} \Rightarrow F_N - mg = ma_1 \quad (1)$$

$$\text{مرحلهٔ کندشونده} \Rightarrow F'_N - mg = ma_2 \quad (2)$$

طرفین رابطه‌های (۱) و (۲) را از هم کم می‌کنیم:

$$F_N - mg - (F'_N - mg) = ma_1 - ma_2$$

$$F_N - mg - F'_N + mg = m(a_1 - a_2)$$

$$\frac{a_1 = 2 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}, m = 75 \text{ kg}}{a_2 = -3 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}} \rightarrow F_N - F'_N = 75 \times (2 - (-3))$$

$$\Rightarrow F_N - F'_N = 75 \times 5 = 375 \text{ N}$$

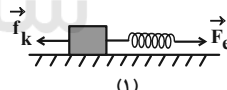
(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۵۸- گزینه «۳» (مهمدر علی راست پیمان)

چون در حالت اول جسم با سرعت ثابت به حرکت خود ادامه داده است،

نیروی اصطکاک جنبشی بر آن وارد شده است. بنابراین اگر طول اولیهٔ فنر را

L_1 فرض کنیم، با توجه به شکل زیر می‌توان نوشت:

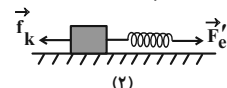
$$F_{\text{net}} = 0 \Rightarrow F_e - f_k = 0 \rightarrow F_e = kx$$

$$kx = f_k \quad x = 25 - L_1 \rightarrow f_k = k(25 - L_1)$$

در حالت دوم که جسم با شتاب ثابت $a = 1 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$ به حرکت خود ادامه

می‌دهد، نیروی اصطکاک جنبشی ثابت و همان مقدار قبلی است. بنابراین با

استفاده از قانون دوم نیوتون داریم:

$$F_{\text{net}} = ma \Rightarrow F'_e - f'_k = ma \rightarrow kx' - f'_k = ma$$

$$\frac{x' = 27/5 - L_1, a = 1 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}}{m = 2 \text{ kg}, f'_k = k(25 - L_1)} \rightarrow k \times (27/5 - L_1) - k \times (25 - L_1) = 2 \times 1$$

$$27/5k - kL_1 - 25k + kL_1 = 2 \Rightarrow 2/5k = 2$$

$$T = \frac{\lambda}{v} \quad v = 20 \frac{m}{s} \rightarrow T = \frac{0.4}{20} = 0.02 \text{ s}$$

اکنون تعیین می‌کنیم لحظه $t = \frac{3}{100} \text{ s}$ چه کسری از دوره تناوب (T) است:

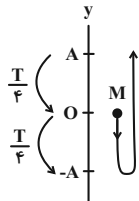
$$\frac{t}{T} = \frac{0.03}{0.04} = \frac{3}{4} \Rightarrow t = \frac{3}{4} T$$

با توجه به این که هر ذره از محیط، حرکت ذره قبل از خود را تکرار می‌کند و در لحظه $t = 0$ ذره M در نقطه O قرار دارد با توجه به جهت انتشار

موج، ذره M به سمت نقطه A -A می‌رسد. بنابراین در $t = \frac{3}{4} T$ ، ذره

M به نقطه +A می‌رسد. چون جهت شتاب همیشه به سمت نقطه تعادل (نقطه O) است، لذا، در این لحظه جهت شتاب به سمت پایین خواهد بود. از

طرف دیگر، چون ذره M در نقطه بازگشتی است، بزرگی شتاب آن بیشینه و از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$|a_{\max}| = \omega^2 A \quad \frac{A = 5 \text{ cm} = 5 \times 10^{-2} \text{ m}}{\omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{2\pi}{0.04} \text{ rad/s}} \rightarrow$$

$$|a_{\max}| = \frac{4\pi^2}{16 \times 10^{-4}} \times 5 \times 10^{-2} \quad \pi^2 = 10 \rightarrow$$

$$|a_{\max}| = \frac{4 \times 10 \times 5 \times 10^{-2}}{16 \times 10^{-4}} = 1250 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴)

(سعید طاهری بروین)

۶۴ - گزینه «۳»

ابتدا با استفاده از رابطه تغییر تراز شدت صوت، نسبت $\frac{I_2}{I_1}$ را می‌یابیم:

$$\Delta\beta = \beta_2 - \beta_1 = 10 \log \frac{I_2}{I_1} \quad \Delta\beta = -14 \text{ dB} \rightarrow$$

$$-14 = 10 \log \frac{I_2}{I_1} \Rightarrow \log \frac{I_2}{I_1} = -1.4 \quad \frac{1}{4} = 2^{-0.6} \rightarrow$$

$$\log \frac{I_2}{I_1} = -(2 - 2 \times 0.6) \rightarrow \frac{\log 2 = 0.3}{\log 10^2 = 2} \rightarrow$$

$$\log \frac{I_2}{I_1} = -(\log 10^2 - \log 2^2) \Rightarrow \log \frac{I_2}{I_1} = \log \left(\frac{10^2}{2^2}\right)^{-1}$$

$$\log \frac{I_2}{I_1} = \log 25^{-1} \Rightarrow \frac{I_2}{I_1} = 25^{-1}$$

اکنون با استفاده از رابطه زیر نسبت $\frac{D}{d}$ را می‌یابیم:

$$\frac{I_2}{I_1} = \left(\frac{A_2}{A_1} \times \frac{f_2}{f_1} \times \frac{r_1}{r_2}\right)^2 \quad \frac{A_2 = A_1, f_2 = f_1}{r_1 = d, r_2 = d + D} \rightarrow$$

$$\Delta t = t_2 - t_1 = \frac{1}{\frac{1}{30} \text{ s}} - \frac{1}{\frac{1}{6} \text{ s}} = \frac{1}{30} - \frac{1}{6} = \frac{4}{30} = \frac{2}{15}$$

$$\frac{\Delta t}{T} = \frac{2}{15} = \frac{2}{3} \Rightarrow \Delta t = \frac{2T}{3}$$

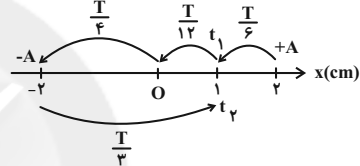
اکنون مکان نوسانگر را در لحظه‌های t_1 و t_2 مشخص کرده و سپس

مسافت طی شده توسط نوسانگر را در این بازه زمانی پیدا می‌کنیم. با توجه به

شکل زیر، نوسانگر در لحظه $t_1 = \frac{T}{6}$ به مکان $x = +\frac{A}{2}$ می‌رسد و از

$+\frac{A}{2}$ تا $-A$ را در مدت $\frac{T}{4} + \frac{T}{12} = \frac{T}{3}$ طی می‌کند. بنابراین نوسانگر

در مدت $\Delta t = \frac{2T}{3}$ از مکان $-A$ دوباره به $+\frac{A}{2}$ بازمی‌گردد. در نتیجه داریم:

$$l = \frac{A}{2} + A + A + \frac{A}{2} = 3A \quad A = 2 \text{ cm} \rightarrow l = 3 \times 2 = 6 \text{ cm}$$

در آخر تندی متوسط برابر است با:

$$s_{\text{av}} = \frac{l}{\Delta t} = \frac{6}{\frac{2}{15} \text{ s}} \rightarrow s_{\text{av}} = \frac{6}{2} = 3 \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

(مصطفی کیانی)

۶۲ - گزینه «۳»

با توجه به نمودار داده شده در لحظه‌ای که انرژی پتانسیل نوسانگر

$U_1 = 15 \text{ mJ}$ است، انرژی جنبشی آن $K_1 = 5 \text{ mJ}$ می‌باشد. بنابراین،

با توجه به این که انرژی مکانیکی نوسانگر در تمام لحظه‌ها ثابت و یکسان

است. به صورت زیر، U_2 را می‌یابیم:

$$E_p = E_1 \quad E = U + K \rightarrow U_2 + K_2 = U_1 + K_1$$

$$\frac{U_1 = 15 \text{ mJ}, K_1 = 5 \text{ mJ}}{K_2 = 8 \text{ mJ}} \rightarrow U_2 + 8 = 15 + 5$$

$$U_2 = 12 \text{ mJ} \rightarrow U_2 = 12 \times 10^{-3} \times 10^6 \mu\text{J}$$

$$\Rightarrow U_2 = 12 \times 10^3 \mu\text{J}$$

(فیزیک ۳ - نوسان و موج: صفحه‌های ۶۲ تا ۶۷)

(زهرا آقاممدری)

۶۳ - گزینه «۲»

با توجه به شکل، ابتدا طول موج و به دنبال آن دوره تناوب موج را می‌یابیم.

$$\frac{v\lambda}{f} = 140 \Rightarrow \lambda = 8 \text{ cm} = 0.08 \text{ m}$$

$$\lambda = \frac{c}{f} \quad \lambda = \frac{0.5 \mu\text{m} = 0.5 \times 10^{-6} \text{ m}}{c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}}$$

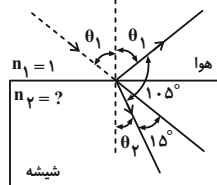
$$0.5 \times 10^{-6} = \frac{3 \times 10^8}{f} \Rightarrow f = 6 \times 10^{14} \text{ Hz}$$

(فیزیک 3 - برهم‌کنش‌های موج: صفحه‌های 96 تا 99)

(پوریا علاقه‌مند)

گزینه «4» - 69

ابتدا با توجه به شکل زیر، زاویه تابش (θ_1) و زاویه شکست (θ_2) را می‌یابیم:

$$\theta_1 = \theta_2 + 15^\circ \Rightarrow \theta_1 - \theta_2 = 15^\circ \quad (1)$$

$$\theta_1 + 10^\circ + \theta_2 = 180^\circ \Rightarrow \theta_1 + \theta_2 = 70^\circ \quad (2)$$

از رابطه (1) و (2) داریم:

$$\begin{cases} \theta_1 + \theta_2 = 70^\circ \\ \theta_1 - \theta_2 = 15^\circ \end{cases} \Rightarrow 2\theta_1 = 85^\circ \Rightarrow \theta_1 = 42.5^\circ$$

$$\xrightarrow{(2)} 42.5^\circ + \theta_2 = 70^\circ \Rightarrow \theta_2 = 27.5^\circ$$

اکنون با استفاده از قانون شکست اسنل، ضریب شکست شیشه (n_2) را

پیدا می‌کنیم:

$$n_1 \sin \theta_1 = n_2 \sin \theta_2 \xrightarrow{n_1=1} 1 \times \sin 42.5^\circ = n_2 \times \sin 27.5^\circ$$

$$\frac{\sin 42.5^\circ}{\sin 27.5^\circ} = \frac{1}{n_2} \Rightarrow \frac{\frac{\sqrt{2}}{2}}{\frac{1}{2}} = n_2 \times \frac{1}{2} \Rightarrow n_2 = \sqrt{2}$$

(فیزیک 3 - برهم‌کنش‌های موج: صفحه‌های 93 تا 99)

(شازمان ویسی)

گزینه «1» - 70

می‌دانیم پهنای نوارهای تاریک و روشن یکسان و ثابت است. از طرف دیگر، فاصله دو نوار متوالی تاریک و روشن برابر I و فاصله دو نوار روشن متوالی و یا دو نوار تاریک متوالی برابر $2I$ است. بنابراین داریم:

$$2I_1 = I_2 \Rightarrow I_2 = 0.5 \text{ mm}$$

با توجه به این که پهنای نوارهای تداخلی متناسب با طول موج نور به کار رفته است، می‌توان نوشت:

$$I \propto \lambda \Rightarrow \frac{I_2}{I_1} = \frac{\lambda_2}{\lambda_1} \Rightarrow \frac{I_2}{I_1} = \frac{1}{2} \Rightarrow I_2 = 0.5 \text{ mm}$$

(فیزیک 3 - برهم‌کنش‌های موج: صفحه‌های 104 و 105)

$$25^{-1} = \left(1 \times \frac{d}{D+d}\right)^2 \Rightarrow \frac{1}{25} = \left(\frac{d}{D+d}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{1}{5} = \frac{d}{D+d} \Rightarrow D = 4d \Rightarrow \frac{D}{d} = 4$$

(فیزیک 3 - نوسان و موج: صفحه‌های 78 تا 81)

(زهره آقاممیری)

گزینه «3» - 65

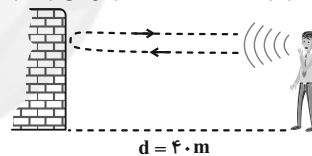
چون تندی چشمه صوت ثابت و ناظرها ساکن‌اند، بسامد دریافتی توسط ناظرهای (1) و (2) با هم برابر است ($f_1 = f_2$). این مورد برای ناظرهای (3) و (4) نیز صحیح است. ($f_3 = f_4$). از طرفی، با حرکت آمبولانس به سمت جلو، فاصله جبهه‌های موج در جلوی ماشین کمتر از پشت آن خواهد شد. بنابراین ناظرهای ساکن (3) و (4) طول‌موج کوتاه‌تری را نسبت به وضعیت ساکن ماشین اندازه می‌گیرند، که این به معنی افزایش بسامد برای این دو ناظر است. در حالی که ناظرهای (1) و (2) در عقب ماشین، طول‌موج بلندتری را نسبت به وضعیتی که ماشین ساکن بوده، اندازه می‌گیرند و این به معنی کاهش بسامد برای این دو ناظر است. در این حالت می‌توان گفت $f_1 = f_2 < f_3 = f_4$ است.

(فیزیک 3 - نوسان و موج: صفحه‌های 81 تا 84)

(مصطفی کیانی)

گزینه «4» - 66

چون تندی صوت ثابت است، ابتدا با استفاده از رابطه زیر، تندی صوت را می‌یابیم. دقت کنید، مسیری که صوت در رفت و برگشت طی می‌کند تا به گوش شخص برسد، برابر $l = 2d$ است. بنابراین می‌توان نوشت:

$$v = \frac{l}{\Delta t} = \frac{2d = 2 \times 40 = 80 \text{ m}}{\Delta t = 0.25 \text{ s}} \Rightarrow v = \frac{80}{0.25} = 320 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

اکنون، بسامد صوت شخص را پیدا می‌کنیم:

$$\lambda = \frac{v}{f} \quad \lambda = 2 \text{ cm} = 0.02 \text{ m} \Rightarrow 0.02 = \frac{320}{f} \Rightarrow f = 16000 \text{ Hz} = 16 \text{ kHz}$$

(فیزیک 3 - برهم‌کنش‌های موج: صفحه‌های 92 و 93)

(سیدعلی میرنوری)

گزینه «4» - 67

چون آینه‌های M_1 و M_2 بر یکدیگر عمودند، پرتو I با هر زاویه‌ای به آینه M_1 بتابد، پرتو I' موازی با پرتو I از روی آینه M_2 بازتاب می‌کند. در نتیجه زاویه بین این دو پرتو همواره 180° درجه می‌باشد. بنابراین با تغییر زاویه θ ، زاویه بین پرتوهای I و I' تغییر نمی‌کند.

(فیزیک 3 - برهم‌کنش‌های موج: صفحه‌های 93 و 94)

(معمومه شریعت‌ناضری)

گزینه «3» - 68

بسامد نور به چشمه نور بستگی دارد و به محیط انتشار نور بستگی ندارد. بنابراین، چون تندی نور زرد و طول‌موج آن در خلأ را داریم، با استفاده از رابطه زیر، بسامد آن را می‌یابیم:

۷۱- گزینه «۳»

(مسعود قمرقانی)

ابتدا با استفاده از رابطه $f_n = \frac{nv}{\lambda}$ ، نسبت $\frac{v_A}{v_B}$ را می‌یابیم:

$$\frac{f_A}{f_B} = \frac{n_A}{n_B} \times \frac{v_A}{v_B} \times \frac{L_B}{L_A} \quad f_A = f_B, \quad n_A = 3 \rightarrow \frac{L_A = L_B, \quad n_B = 2}{L_A = L_B, \quad n_B = 2}$$

$$1 = \frac{3}{2} \times \frac{v_A}{v_B} \times 1 \Rightarrow \frac{v_A}{v_B} = \frac{2}{3}$$

اکنون با استفاده از رابطه $v = \sqrt{\frac{F}{\rho A}}$ نسبت $\frac{A_B}{A_A}$ را پیدا می‌کنیم:

$$\frac{v_A}{v_B} = \sqrt{\frac{F_A}{F_B} \times \frac{\rho_B}{\rho_A} \times \frac{A_B}{A_A}} \quad \frac{\rho_A = \rho_B}{F_A = F_B} \rightarrow$$

$$\frac{2}{3} = \sqrt{1 \times 1 \times \frac{A_B}{A_A}} \Rightarrow \frac{A_B}{A_A} = \frac{4}{9}$$

دقت کنید، رابطه $v = \sqrt{\frac{F}{\rho A}}$ به صورت زیر به دست می‌آید:

$$v = \sqrt{\frac{F}{\mu}} \quad \mu = \frac{m}{L} \rightarrow v = \sqrt{\frac{FL}{m}} \quad m = \rho V = \rho AL \rightarrow$$

$$v = \sqrt{\frac{FL}{\rho AL}} \Rightarrow v = \sqrt{\frac{F}{\rho A}}$$

(فیزیک ۳ - برهم‌کنش‌های موج، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۷۲- گزینه «۱»

(فسرو ارغوانی فرد)

ابتدا توان خروجی چشمه موج را با استفاده از رابطه بازده می‌یابیم:

$$R = \frac{P_{\text{خروجی}}}{P_{\text{مصرفی}}} \quad R_{\text{بازده}} = \frac{0.02}{100} \rightarrow \frac{0.02}{100} = \frac{P_{\text{خروجی}}}{400} \Rightarrow P_{\text{خروجی}} = 0.08W$$

اکنون با استفاده از رابطه $E = nhf = nh \frac{c}{\lambda}$ و با توجه به این‌که

$E = P_{\text{خروجی}} t$ است. به صورت زیر، تعداد فوتون‌های گسیلی را پیدا

می‌کنیم. دقت کنید، هر آنگسترم (Å) برابر 10^{-10} m است.

$$E = nh \frac{c}{\lambda} \quad \frac{E = P_{\text{خروجی}} \times t}{\lambda} \rightarrow P_{\text{خروجی}} \times t = nh \frac{c}{\lambda}$$

$$\Rightarrow n = \frac{P_{\text{خروجی}} \times t \times \lambda}{hc}$$

$$\lambda = 660 \text{ \AA} = 660 \times 10^{-10} \text{ m}, \quad c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}} \rightarrow$$

$$n = \frac{0.08 \times 60 \times 660 \times 10^{-10}}{6.6 \times 10^{-34} \times 3 \times 10^8} \Rightarrow n = 1/6 \times 10^{18}$$

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک اتمی، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

۷۳- گزینه «۴»

(معمومه شریعت ناصری)

با استفاده از تعریف تابع کار فلز و بیشینه انرژی جنبشی فوتوالکترون‌ها داریم:

$$K_{\text{max}} = hf - W_0 \quad f = \Delta f_0 \rightarrow K_{\text{max}} = \Delta hf_0 - W_0$$

$$\frac{W_0 = hf_0}{\rightarrow K_{\text{max}} = \Delta W_0 - W_0 \Rightarrow K_{\text{max}} = 4W_0}$$

$$\frac{W_0 = 3eV}{\rightarrow K_{\text{max}} = 4 \times 3 = 12eV}$$

با توجه به این‌که $1eV = 1/6 \times 10^{-19} \text{ J}$ است، می‌توان نوشت:

$$K_{\text{max}} = 12 \times 1/6 \times 10^{-19} = 19/2 \times 10^{-19} \text{ J}$$

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک اتمی، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰)

۷۴- گزینه «۳»

(عبیرالرضا امینی نسب)

بلندترین طول‌موج گسیلی هر رشته در گذار الکترون از تراز $n = n' + 1$ به

تراز n' و کوتاه‌ترین طول‌موج در گذار الکترون از تراز $n = \infty$ به تراز

n' به دست خواهد آمد. بنابراین، برای بلندترین طول‌موج گسیلی رشته

لیمان، $n = 2$ و $n' = 1$ و برای کوتاه‌ترین طول‌موج گسیلی رشته بالمر،

$n = \infty$ و $n' = 2$ است. در این حالت می‌توان نوشت:

$$\frac{1}{\lambda} = R \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{n^2} \right) \quad \frac{n'=1}{n=2} \rightarrow \frac{1}{\lambda_{\text{max}}} = R \times \left(\frac{1}{1} - \frac{1}{4} \right)$$

$$= R \times \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{1}{\lambda_{\text{max}}} = \frac{3R}{4} \Rightarrow \lambda_{\text{max}} = \frac{4}{3R}$$

$$\frac{1}{\lambda} = R \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{n^2} \right) \quad \frac{n=\infty}{n'=2} \rightarrow \frac{1}{\lambda_{\text{min}}} = R \times \left(\frac{1}{4} - \frac{1}{\infty} \right) = R \times \left(\frac{1}{4} - 0 \right)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{\lambda_{\text{min}}} = \frac{R}{4} \Rightarrow \lambda_{\text{min}} = \frac{4}{R}$$

$$\frac{\lambda_{\text{max}}}{\lambda_{\text{min}}} = \frac{4/R}{4/3R} \Rightarrow \frac{\lambda_{\text{max}}}{\lambda_{\text{min}}} = \frac{1}{3} \quad \text{در آخر داریم:}$$

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک اتمی، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۳)

۷۵- گزینه «۳»

(پوریا علاقه‌مند)

ابتدا با استفاده از رابطه انرژی الکترون در اتم هیدروژن، شماره تراز را که

الکترون در آن قرار دارد، پیدا می‌کنیم:

$$E = -\frac{E_R}{n^2} \quad \frac{E = -1/25 E_R}{\rightarrow -\frac{1}{25} E_R = -\frac{E_R}{n^2}}$$

$$\Rightarrow n^2 = 25 \Rightarrow n = 5$$

اکنون با داشتن $f = \frac{27}{4} \times 10^{13} \text{ Hz}$ ، طول‌موج فوتون گسیلی و به دنبال آن

شماره تراز را که الکترون به آنجا انتقال می‌یابد، حساب می‌کنیم:

$$\lambda = \frac{c}{f} \quad \frac{c = 3 \times 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}}{\rightarrow \lambda = \frac{3 \times 10^8}{\frac{27}{4} \times 10^{13}}} = \frac{4 \times 3 \times 10^{-5}}{27} = \frac{4}{9} \times 10^{-5} \text{ m}$$

$$\frac{1 \text{ m} = 10^9 \text{ nm}}{\rightarrow \lambda = \frac{4}{9} \times 10^{-5} \times 10^9 \text{ nm} = \frac{4}{9} \times 10^4 \text{ nm}}$$

(مسعود قره‌فانی)

۷۸- گزینه «۱»

ابتدا معادله واپاشی هسته مادر ${}^A_Z X$ را می‌نویسیم و مقادیرهای A و Z را می‌یابیم. دقت کنید، چون گاما (γ) از جنس امواج الکترومغناطیسی است، فاقد بار می‌باشد، بنابراین تاثیری در تعداد پروتون‌ها و نوترون‌ها ندارد.

$${}^A_Z X \rightarrow {}^{210}_{86} Y + 2({}^4_2\alpha) + \gamma$$

$$\Rightarrow \begin{cases} A = 210 + (2 \times 4) + 0 \Rightarrow A = 218 \\ Z = 86 + (2 \times 2) + 0 \Rightarrow Z = 90 \end{cases}$$

اکنون تعداد نوترون‌ها را می‌یابیم. با توجه به این که عدد جرمی (A) برابر مجموع پروتون‌ها (Z) و نوترون‌ها (N) است، می‌توان نوشت:

$$A = Z + N \xrightarrow[Z=90]{A=218} 218 = 90 + N \Rightarrow N = 128$$

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک هسته‌ای، صفحه‌های ۱۳۲ تا ۱۳۵)

(زهره آقاممیری)

۷۹- گزینه «۱»

ابتدا درصد هسته‌های باقی‌مانده را می‌یابیم:

$$N = N_0 - \frac{87}{100} N_0 = \frac{12}{100} N_0 \Rightarrow N = \frac{N_0}{8}$$

اکنون با استفاده از رابطه هسته‌های باقی‌مانده n (تعداد نیمه‌عمر سپری شده) و به دنبال آن نیمه عمر را می‌یابیم:

$$N = \frac{N_0}{2^n} \Rightarrow \frac{N_0}{8} = \frac{N_0}{2^n} \Rightarrow 2^n = 8 = 2^3 \Rightarrow n = 3$$

$$n = \frac{t}{T_{1/2}} \xrightarrow[t=12 \text{ روز}]{n=3} 3 = \frac{12}{T_{1/2}} \Rightarrow T_{1/2} = 4 \text{ روز}$$

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک هسته‌ای، صفحه‌های ۱۳۶ و ۱۳۷)

(معصومه شریعت‌ناهری)

۸۰- گزینه «۳»

چون در لحظه $t = 0$ هنوز هسته‌های واپاشیده نشده است، بنابراین، نمودارهای جرم واپاشیده بر حسب زمان باید از مبدأ مختصات شروع شوند. یعنی گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شوند. از طرف دیگر، چون نیمه‌عمر ماده A کوتاه‌تر از نیمه‌عمر ماده B است، ماده A زودتر واپاشیده می‌شود و نمودار آن زودتر به مقدار حدی m_0 (کل جرم ماده پرتوزا) میل می‌کند. بنابراین، گزینه «۳» درست است.

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک هسته‌ای، صفحه‌های ۱۳۶ و ۱۳۷)

$$\frac{1}{\lambda} = R \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{n^2} \right) \xrightarrow[n=5]{R = \frac{1}{100}(nm)^{-1}}$$

$$\frac{1}{\lambda} = \frac{1}{100} \times \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{25} \right) \Rightarrow \frac{9}{400} + \frac{1}{25} = \frac{1}{n'^2}$$

$$\Rightarrow \frac{9+16}{400} = \frac{1}{n'^2} \Rightarrow n'^2 = \frac{400}{25} \Rightarrow n' = \frac{20}{5} = 4$$

رشته مورد نظر براکت ($n' = 4$) است و کوتاه‌ترین طول موج آن در گذار الکترون از $n = \infty$ به $n' = 4$ به دست می‌آید. بنابراین داریم:

$$\frac{1}{\lambda} = R \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{n^2} \right) \xrightarrow[n'=4]{n=\infty}$$

$$\frac{1}{\lambda_{\min}} = \frac{1}{100} \times \left(\frac{1}{4^2} - \frac{1}{\infty} \right) = \frac{1}{100} \times \left(\frac{1}{16} - 0 \right) \Rightarrow \lambda_{\min} = 1600 \text{ nm}$$

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک اتمی، صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۳۹)

(مسعود قره‌فانی)

۷۶- گزینه «۱»

ابتدا شماره ترازها را به دست می‌آوریم:

$$\frac{1}{\lambda} = R \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{n^2} \right) \xrightarrow[n=n]{\lambda = 512 \text{ nm}, R = \frac{1}{96}(nm)^{-1}}$$

$$\frac{1}{512} = \frac{1}{96} \times \left(\frac{1}{n'^2} - \frac{1}{(2n)^2} \right) \Rightarrow \frac{96}{512} = \frac{1}{n'^2} - \frac{1}{4n^2}$$

$$\Rightarrow \frac{96}{512} = \frac{4-1}{4n^2} \Rightarrow \frac{96 \times 4}{512} = \frac{3}{n^2}$$

$$\Rightarrow n^2 = \frac{512 \times 3}{96 \times 4} = 4 \Rightarrow n = 2, 2n = 4$$

در واقع الکترون از تراز $n = 4$ به تراز $n' = 2$ گذار کرده است. بنابراین کافی است، اختلاف انرژی الکترون در این ترازها را بیابیم:

$$\Delta E = E_4 - E_2 \xrightarrow[E = \frac{13.6 \text{ eV}}{n^2}]{} \Delta E = -\frac{13.6}{4^2} - \left(-\frac{13.6}{2^2} \right)$$

$$\Rightarrow \Delta E = -\frac{13.6}{16} + \frac{13.6}{4} = \frac{3 \times 13.6}{16} = 2.55 \text{ eV}$$

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک اتمی، صفحه‌های ۱۳۱ تا ۱۳۹)

(مسین مفرومی)

۷۷- گزینه «۳»

(الف) درست است. طبق رابطه $E = mc^2$ ، انرژی به جنس اتم بستگی ندارد.

(ب) درست است.

(پ) نادرست است. جرم هسته از مجموع جرم نوکلئون‌های تشکیل دهنده آن کمتر است.

(ت) درست است.

(فیزیک ۳ - آشنایی با فیزیک هسته‌ای، صفحه ۱۳۱)

شیمی ۳

۸۱- گزینه «۲»

(امیدرضا پشانی پور)

موارد نادرست موجود در جدول به صورت زیر است:

۱- کات کبود یک کلوتید نیست.

۲- کلوتیدها ناهمگن هستند.

۳- کلوتیدها پایدار هستند.

۴- ذرات سازنده سوسپانسیون‌ها ذرات ریز ماده هستند.

۵- ذرات سازنده در محلول‌ها یون‌ها یا مولکول‌ها هستند.

۶- ذرات سازنده در کلوتیدها، توده‌های مولکولی با اندازه‌های متفاوت هستند.

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

۸۲- گزینه «۴»

(امیرمسین مسلمی)

ابتدا باید $[H^+]$ را در محلول نهایی محاسبه کنیم:

$$\frac{[H^+]}{[OH^-]} = 9 \times 10^{10} \quad [H^+][OH^-] = 10^{-14} \rightarrow$$

$$[H^+] \times \frac{[H^+]}{9 \times 10^{10}} = 10^{-14}$$

$$[H^+]^2 = 9 \times 10^{-6} \Rightarrow [H^+] = 3 \times 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$[H^+]_{\text{نهایی}} = \frac{\text{mol H}^+ - \text{mol OH}^-}{V_{\text{باز}} + V_{\text{اسید}}} = \frac{\text{mol HBr} - \text{mol OH}^-}{V_{\text{باز}} + V_{\text{اسید}}}$$

$$\Rightarrow 3 \times 10^{-3} = \frac{\text{mol HBr} - \text{mol NaOH}}{(10 + 40) \times 10^{-3}}$$

$$= \frac{\text{mol HBr} - (10^{-2} \times 10^{-2})}{5 \times 10^{-2}} \Rightarrow \text{mol HBr} = 16 \times 10^{-4}$$

غلظت محلول ۴۰ میلی‌لیتری با محلول ۴۰۰ میلی‌لیتری برابر است.

$$[HBr] = \frac{\text{mol HBr}}{V} = \frac{16 \times 10^{-4}}{40 \text{ mL} \times \frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ mL}}} = 0.04 \text{ mol.L}^{-1}$$

به کمک رابطه $M_1 V_1 = M_2 V_2$ بین محلول ۴۰۰ میلی‌لیتری و محلول

اولیه، غلظت محلول اولیه را به دست می‌آوریم:

$$M_1 V_1 = M_2 V_2 \Rightarrow 0.04 \times 400 = 20 \times M$$

$$\Rightarrow M = 0.8 \text{ mol.L}^{-1}$$

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

۸۳- گزینه «۱»

(علی جری)

ابتدا غلظت آمونیاک را در محلول سیرشده آن بدست می‌آوریم:

$$= 50 \text{ g}$$

$$50 \text{ g NH}_3 \times \frac{1 \text{ mol NH}_3}{17 \text{ g NH}_3} \sim 3 \text{ mol NH}_3$$

$$= 150 \text{ g} = 100 \text{ g آب} + 50 \text{ g آمونیاک سیرشده}$$

$$\text{چگالی} = \frac{\text{جرم محلول}}{\text{حجم محلول}} \Rightarrow 0.8 = \frac{150 \text{ g}}{V}$$

$$\Rightarrow V = 187.5 \text{ mL}$$

$$\Rightarrow \text{غلظت مولار} = \frac{\text{مول حل‌شونده}}{\text{لیتر محلول}}$$

$$\Rightarrow M_{\text{NH}_3} = \frac{3}{187.5 \times 10^{-3}} = 16 \frac{\text{mol}}{\text{L}}$$

در محلول آمونیاک، تعادل: $\text{NH}_3(\text{aq}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) \rightleftharpoons \text{NH}_4^+(\text{aq}) + \text{OH}^-(\text{aq})$ برقرار است. با توجه به ثابت یونش آمونیاک می‌توان نوشت:

$$K_b = \frac{[\text{NH}_4^+][\text{OH}^-]}{[\text{NH}_3]} = \frac{[\text{NH}_4^+][\text{OH}^-]}{x} = 1.6 \times 10^{-5} \Rightarrow x^2 = 1.6 \times 10^{-6}$$

$$\Rightarrow x^2 = 1.6 \times 10^{-6} \Rightarrow x = 1.26 \times 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

غلظت یون هیدروکسید برابر 1.26×10^{-3} مولار است، غلظت یون هیدرونیوم را بدست آورده و سپس pH را محاسبه می‌کنیم:

$$25^\circ \text{C} \quad [\text{OH}^-][\text{H}^+] = 10^{-14}$$

$$\Rightarrow [\text{H}^+] = \frac{10^{-14}}{1.26 \times 10^{-3}} = 7.94 \times 10^{-12} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\text{pH} = -\log[\text{H}^+] = -\log 7.94 \times 10^{-12}$$

$$= -(-3 \log 7.94 + (-12)) = -(-3 \times 0.9 - 12) = 11.27$$

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی، صفحه‌های ۲۴ تا ۳۰)

۸۴- گزینه «۳»

(کامران عفری)

با توجه به اینکه اسید HA ثابت یونش بزرگ‌تری از HB دارد، بنابراین

اسید قوی‌تری از HB بوده و در دما و غلظت یکسان:

- رسانایی الکتریکی HA بیشتر از HB می‌باشد.

- سرعت واکنش HA با منیزیم بیشتر از HB می‌باشد.

- pH محلول HA کمتر از HB خواهد بود.

- درجه یونش HA از HB بیشتر خواهد بود.

- زمان لازم برای تولید مقدار برابری گاز H_2 در HA کمتر خواهد بود.

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ و ۲۲ تا ۲۴)

۸۵- گزینه «۳»

(مهمر عظیمیان زواره)

باران اسیدی حاوی نیتریک اسید و سولفوریک اسید است و باران معمولی حاوی کربنیک اسید است.

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی، صفحه‌های ۱۸، ۲۲، ۲۴ و ۲۶)

۸۶- گزینه «۴»

(امیر هاتمیان)

$$\text{AOH} \rightleftharpoons \text{A}^+ + \text{OH}^-$$

$$\% \alpha_{\text{AOH}} = \frac{[\text{OH}^-]}{[\text{AOH}]} \times 100 \Rightarrow 25 = \frac{[\text{OH}^-]}{[\text{AOH}]} \times 100$$

(امد رضا پشانی پور)

۸۸- گزینه «۲»

در هر کدام از محلول‌ها با pH مشخص، غلظت دو یون OH^- و H^+ را به دست می‌آوریم:

$$\text{pH} = 2 \Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-2} \Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-2} \quad \text{گزینه «۱»}$$

$$[\text{OH}^-] = 10^{-12} \quad \frac{[\text{H}^+]}{[\text{OH}^-]} = \frac{10^{-2}}{10^{-12}} = 10^{10}$$

$$\text{pH} = 1/7 \Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-1/7} \quad \text{گزینه «۲»}$$

$$\Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-2} \times 10^{3/7} \Rightarrow [\text{H}^+] = 2 \times 10^{-2} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$[\text{OH}^-] = 5 \times 10^{-13} \quad \frac{[\text{OH}^-]}{[\text{H}^+]} = \frac{5 \times 10^{-13}}{2 \times 10^{-2}} = 2/5 \times 10^{-11}$$

$$\text{pH} = 13 \rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-13}, [\text{OH}^-] = 10^{-1} \quad \text{گزینه «۳»}$$

$$\frac{[\text{OH}^-]}{[\text{H}^+]} = \frac{10^{-1}}{10^{-13}} = 10^{12}$$

$$\text{pH} = 12/3 \Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-12/3} \quad \text{گزینه «۴»}$$

$$\Rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-12} \times 10^{1/3} \quad [\text{H}^+] = 5 \times 10^{-13}$$

$$[\text{OH}^-] = 2 \times 10^{-7}$$

$$\frac{[\text{H}^+]}{[\text{OH}^-]} = \frac{5 \times 10^{-13}}{2 \times 10^{-7}} = 2/5 \times 10^{-11}$$

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی؛ صفحه‌های ۲۴ تا ۳۰)

(ممد رضا زهره‌وند)

۸۹- گزینه «۲»

موارد «پ» و «ت» صحیح می‌باشند.

بررسی نادرستی مورد «الف»: فرمول شیمیایی رسوب‌های تشکیل شده ناشی از واکنش صابون‌ها با کاتیون‌های $(\text{Ca}^{2+}, \text{Mg}^{2+})$ موجود در آب‌های سخت، به صورت $(\text{RCOO})_2\text{Ca}$ و $(\text{RCOO})_2\text{Mg}$ می‌باشد.

بررسی نادرستی مورد «ب»: پاک‌کننده‌های غیرصابونی، با یون‌های موجود در آب‌های سخت $(\text{Ca}^{2+}, \text{Mg}^{2+})$ تشکیل رسوب (واکنش) نمی‌دهند، در نتیجه نیازی به افزودن نمک‌های فسفات‌دار برای واکنش با کاتیون‌های موجود در آب‌های سخت و افزایش قدرت پاک‌کنندگی آن‌ها وجود ندارد.

بررسی درستی مورد «پ»: N_2O_5 یک اکسید نافلزلی و اسیدی است و انحلال آن در آب به صورت $\text{N}_2\text{O}_5 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{H}^+ + 2\text{NO}_3^-$ می‌باشد.

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی؛ صفحه‌های ۹، ۱۲، ۱۶ و ۲۳)

(رضا سلیمانی)

۹۰- گزینه «۲»

فقط عبارت‌های دوم و چهارم درست است. بررسی عبارت‌ها:
عبارت اول:

$$[\text{H}^+] = \frac{10^{-14}}{5 \times 10^{-5}} = 2 \times 10^{-10} \Rightarrow \text{pH} = -\log[\text{H}^+] = 9/7$$

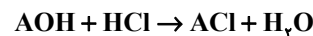
$$\Rightarrow [\text{OH}^-] = 0/25[\text{AOH}]$$

$$K_{(\text{AOH})} = \frac{[\text{OH}^-] \times [\text{A}^+]}{[\text{AOH}] - [\text{OH}^-]} \rightarrow$$

$$K_{(\text{AOH})} = \frac{0/25[\text{AOH}] \times 0/25[\text{AOH}]}{[\text{AOH}] - 0/25[\text{AOH}]}$$

$$= \frac{0/25}{3}[\text{AOH}] = \frac{1}{12}[\text{AOH}] \Rightarrow \frac{[\text{AOH}]}{K_{(\text{AOH})}} = 12$$

برای خنثی کردن با نوشتن معادله واکنش داریم:

$$? \text{ mol AOH} = 2 \text{ L HCl} \times \frac{10^{-2} \text{ mol HCl}}{1 \text{ L HCl}}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol AOH}}{1 \text{ mol HCl}} = 0/02 \text{ mol}$$

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی؛ صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

(امد رضا پشانی پور)

۸۷- گزینه «۴»

تنها موادی با خاصیت بازی باعث افزایش pH آب خالص می‌شوند بنابراین دو گزینه «۲» و «۳» نمی‌توانند باعث افزایش pH آب شوند.

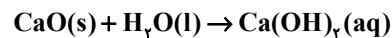
pH آب مقطر ۷ بوده و پس از افزایش ۴ واحدی pH، به ۱۱ می‌رسد، اکنون حساب می‌کنیم که در محلولی با pH = ۱۱ چند مول OH^- وجود خواهد داشت:

$$\text{pH} = 11 \rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-\text{pH}} \rightarrow [\text{H}^+] = 10^{-11} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\Rightarrow [\text{OH}^-] = \frac{10^{-14}}{[\text{H}^+]} \Rightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$? \text{ mol OH}^- = 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1} \times 2 \text{ L} = 2 \times 10^{-3} \text{ mol OH}^-$$

اکنون دو گزینه «۱» و «۴» را مورد بررسی قرار داده و مول OH^- را در محلول آن‌ها به دست می‌آوریم:
گزینه «۱»:

$$? \text{ mol OH}^- = 2/18 \text{ g CaO} \times \frac{1 \text{ mol CaO}}{56 \text{ g CaO}}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol Ca(OH)}_2}{1 \text{ mol CaO}} \times \frac{2 \text{ mol OH}^-}{1 \text{ mol Ca(OH)}_2} = 0/1 \text{ mol OH}^-$$

گزینه «۴»:

$$? \text{ mol OH}^- = 80 \text{ mg NaOH} \times \frac{1 \text{ g NaOH}}{1000 \text{ mg}}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol NaOH}}{40 \text{ g NaOH}} \times \frac{1 \text{ mol OH}^-}{1 \text{ mol NaOH}} = 2 \times 10^{-3} \text{ mol OH}^-$$

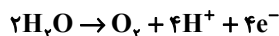
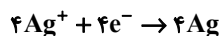
بنابراین انحلال ۸۰ میلی‌گرم NaOH در ۲ لیتر آب مقطر باعث افزایش pH واحدی می‌شود.

(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تدرستی؛ صفحه‌های ۱۶ و ۲۴ تا ۲۸)

(امین نوروزی)

گزینه «۱» - ۹۳

$$? \text{mol H}^+ = 0 / 3 \text{mole}^- \times \frac{4 \text{mol H}^+}{4 \text{mole}^-} = 0 / 3 \text{mol H}^+$$

$$[\text{H}^+] = \frac{\text{mol}}{\text{L}} \Rightarrow \frac{0 / 3}{3} = 0 / 1 \text{M}$$

$$\text{pH} = -\log[\text{H}^+] \Rightarrow -\log 10^{-1} \Rightarrow \text{pH} = 1$$

$$? \text{g Ag} = 0 / 3 \text{mole}^- \times \frac{4 \text{mol Ag}}{4 \text{mole}^-} \times \frac{108 \text{g Ag}}{1 \text{mol Ag}}$$

$$= 32 / 4 \text{g Ag}$$

(شیمی ۳، ترکیبی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۸ و ۶۰)

(امیرمسین بقیاری)

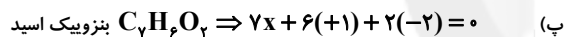
گزینه «۳» - ۹۴

عبارت‌های (ب) و (پ) درست است.

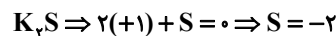
بررسی همه موارد.

(الف) در برخی ترکیب‌ها مانند OF_2 عدد اکسایش اتم اکسیژن برابر ۲- نیست.

(ب) در هر دو فرایند فلز مذاب تولید می‌شود.

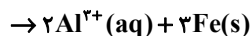
$$\Rightarrow \gamma x = -2$$

(ت) سری الکتروشیمیایی، رتبه‌بندی فلزات به ترتیب کاهش E° آن‌ها است.

(شیمی ۳، آسایش و رفاه در سایه شیمی، صفحه‌های ۴۷، ۴۹، ۵۲ و ۵۵)

(مهمدرضا زهره‌وند)

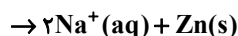
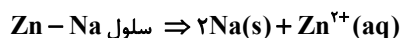
گزینه «۱» - ۹۵

در این سلول به ازای جابه‌جایی هر ۶ مول الکترون، ۲ مول

 $(2 \times 27 = 54 \text{g})$ از جرم تیغه Al کاسته شده و ۳ مول $(3 \times 56 = 168 \text{g})$ به جرم تیغه Fe افزوده می‌شود. $\Rightarrow n \text{ mole}$ تغییرات مجموع جرم آند و کاتد به ازای جابه‌جایی n مول e

$$\times \frac{168 - 54}{6 \text{ mole}} = \frac{114}{6} n \quad *$$

در این سلول به ازای جابه‌جایی هر ۲ مول الکترون، ۲ مول

 $(2 \times 23 = 46 \text{g})$ از جرم تیغه سدیم کاسته شده و ۱ مول $(1 \times 65 = 65 \text{g})$ به جرم تیغه روی افزوده می‌شود. $\Rightarrow n \text{ mole}$ تغییرات مجموع جرم آند و کاتد به ازای جابه‌جایی n مول الکترون

عبارت دوم: گاز دی‌نیتروژن پنتاکسید (اکسید نافلزی) دارای خاصیت

اسیدی است و با NaOH واکنش می‌دهد.

عبارت سوم:

$$5 \times 10^{-5} \text{ mol.L}^{-1} \times \frac{40 \text{ g NaOH}}{1 \text{ mol NaOH}} = \frac{2 \times 10^{-3} \text{ g NaOH}}{1 \text{ L}}$$

عبارت پنجم: با توجه به ۲ برابر شدن حجم محلول یک باز قوی، pH محلول، $0/3$ واحد کاهش می‌یابد.

$$\text{غلظت} \quad \text{رقیق} \quad M_1 V_1 = M_2 V_2 \quad V_2 = V_1 + \text{آب} \rightarrow V_2 = 2V_1$$

$$5 \times 10^{-5} \times V_1 = M_2 \times 2V_1$$

$$M_2 = 25 \times 10^{-6} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\Rightarrow [\text{H}^+] = \frac{10^{-14}}{25 \times 10^{-6}} = 4 \times 10^{-10}$$

$$\Rightarrow \text{pH} = -\log[\text{H}^+] = 9/4$$

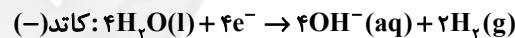
(شیمی ۳، مولکول‌ها در فرمت تندرستی، صفحه‌های ۲۶، ۲۸، ۳۰ و ۳۴)

(موری مومری)

گزینه «۲» - ۹۱

در برقکافت آب، در قطب منفی (کاتد) گاز هیدروژن و در قطب مثبت (آند)

گاز اکسیژن آزاد می‌شود:

به ازای ۱ مول O_2 ، دو مول H_2 تولید می‌شود \leftarrow حجم H_2 ، ۲،برابر O_2 .گزینه «۱»: با افزایش قدرت کاهندگی آند، E° سلول گالوانی افزایش می‌یابد.گزینه «۳»: در جدول سری الکتروشیمیایی E° ، Al پایین‌تر از Zn قرار دارد، پس emf ($\text{Al} - \text{H}_2$) بیش‌تر از ($\text{Zn} - \text{H}_2$) است.

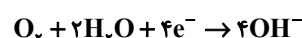
گزینه «۴»: دیواره متخلخل در سلول‌های گالوانی مانع جابه‌جایی یون‌های موجود در دو طرف خود نمی‌شوند.

(شیمی ۳، آسایش و رفاه در سایه شیمی، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۷ و ۵۴)

(امین نوروزی)

گزینه «۱» - ۹۲

با توجه به شکل آهن اکسید شده است پس باید آهن آند باشد که در این

صورت $\text{A}(s)$ کاتد است و باید $\text{Sn}(s)$ باشد و از نوع حلبي است و درکاتد، کاهش O_2 اتفاق می‌افتد.

(شیمی ۳، آسایش و رفاه در سایه شیمی، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

ت) درست، زیرا در NH_3 خصلت نافلز N از H و در SO_3 خصلت نافلز O از S بیشتر است.

ث) نادرست، عنصرهای اصلی سازنده جامدهای کووالانسی در طبیعت کربن و سیلیسیم می‌باشند.

(شیمی ۳، شیمی پلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری، صفحه‌های ۶۹، ۷۵، ۸۰، ۸۱، ۸۴ و ۸۸)

۹۹- گزینه «۱»

(جعفر پازوکی)

فقط مورد چهارم درست است.

بررسی موارد نادرست:

مورد اول: عنصر تیتانیم که ماندگاری و استحکام مناسبی دارد از فلزات دسته d دوره چهارم جدول دوره‌ای می‌باشد.

مورد دوم: تیتانیم به دلیل دمای ذوب بالا، چگالی کم و مقاومت در برابر سایش در ساختار موتور جت به کار می‌رود.

مورد سوم: تمامی کاتیون‌های وانادیم قدرت اکسندگی بیشتری نسبت به کاتیون روی دارند.

(شیمی ۳، شیمی پلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۱۰۰- گزینه «۱»

(رضا سلیمان)

فقط عبارت چهارم درست است.

یون‌های سدیم، فلور، منیزیم و اکسیژن هم الکترون هستند، یون اکسید در هسته خود تعداد پروتون کمتری دارد و یون منیزیم بیشترین پروتون را دارد و به ترتیب دارای بیشترین و کمترین شعاع در بین یون‌های فوق هستند.

بررسی سایر عبارت‌ها:

عبارت اول: جامدهای یونی در دمای اتاق، دارای حالت فیزیکی جامد هستند و رسانای جریان برق نمی‌باشند.

عبارت دوم: در تولید برق از انرژی خورشیدی، شارژ NaCl مناسب‌تر از HF است، زیرا NaCl یک ترکیب یونی است و نسبت به مواد مولکولی در گستره دمایی بزرگ‌تری به حالت مایع می‌ماند.

عبارت سوم: در گروه فلزهای قلیایی خاکی از بالا به پایین با افزایش جرم اتمی فلز، درصد جرمی اتم اکسیژن در اکسیدهای آن کاهش می‌یابد و همینطور شعاع اتمی فلزهای قلیایی خاکی افزایش می‌یابد که باعث کاهش آنتالپی فروپاشی شبکه بلور در آن‌ها می‌شود.

(شیمی ۳، شیمی پلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری، صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸ و ۸۰)

۱۰۱- گزینه «۴»

(جعفر پازوکی)

هر چهار مورد درست‌اند؛

بررسی موارد:

مورد اول: چگالی بار یون با بار رابطه مستقیم و با شعاع یون رابطه معکوس دارد؛ بنابراین یون منیزیم که کوچک‌ترین شعاع یونی و بار ۲+ دارد، بیشترین چگالی بار و Na^+ که بار کم‌تر دارد کمترین چگالی بار را دارد.

$$\times \frac{\text{گرم افزایش جرم}}{2 \text{ mole}} = \frac{19}{2} n \quad **$$

$$\xrightarrow{**} \frac{114}{6} n = \frac{38}{19} = 2$$

(شیمی ۳، آسایش و رفاه در سایه شیمی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۹۶- گزینه «۳»

(ممد کور)

عبارت‌های «الف و ت» صحیح می‌باشند و منظور از کاهشندگی، فعالیت فلز می‌باشد.

بررسی عبارت‌ها:

عبارت الف: فلز فعال‌تر با محلول حاوی کاتیون فلز غیرفعال‌تر واکنش می‌دهد در حالیکه فعالیت فلز D نسبت به فلز B کمتر بوده، واکنش انجام نمی‌شود.

عبارت ب: هرچه تفاوت فعالیت فلزات بیشتر باشد، emf سلول گالوانی حاصل بیشتر است.

عبارت پ: قدرت اکسندگی باید میان یون‌های حاصل از D و B مقایسه شود نه اتم خنثی آن‌ها!

عبارت ت: هرچه فلز غیرفعال‌تر باشد کاتیون آن اکسندگی بیشتری داشته و راحت‌تر e^- می‌گیرد.

(شیمی ۳، آسایش و رفاه در سایه شیمی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۷)

۹۷- گزینه «۲»

(ممد عظیمیان زواره)

با توجه به E° های داده شده،
 (آ) درست، زیرا تفاوت E° آن‌ها بیشتر است.
 (ب) نادرست، در سلول گالوانی حاصل الکتروود روی آند سلول را تشکیل می‌دهد و جرم آن کاهش می‌یابد.

(پ) درست، زیرا قدرت کاهشندگی روی از نقره بیشتر است.
 (ت) درست، زیرا E° روی مثبت‌تر می‌باشد.

(شیمی ۳، آسایش و رفاه در سایه شیمی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۹۸- گزینه «۲»

(ممد عظیمیان زواره)

بررسی عبارت‌ها:

(آ) درست، عدد اکسایش Si در SiO_3^{2-} و C در CO_3^{2-} یکسان و برابر ۴+ می‌باشد.
 (ب) نادرست، محلول‌های محتوی یون‌های V^{3+} و V^{4+} به ترتیب آبی و سبز می‌باشند.

(پ) نادرست، آنتالپی فروپاشی MgO بیشتر است، زیرا چگالی بار یون‌ها در آن بیشتر می‌باشد.

MgO > Na₂O > LiF > KBr : مقایسه آنتالپی فروپاشی شبکه

(علی اخفمی نیا)

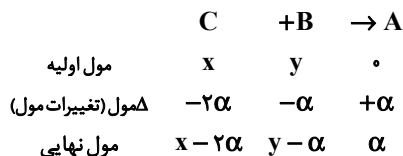
۱-۴. گزینه «۲»

بررسی گزینه‌ها،

(۱) آنتالپی یک واکنش برابر تفاضل انرژی فعالسازی برگشت از رفت می‌باشد. (نادرست)

$$\Delta H = E_a - E'_a = a - \alpha a = -\alpha a$$

(۲) با تولید ۰/۱ مول از A(g)، مقدار به ترتیب زیر تغییر می‌کنند.

$$\Rightarrow \alpha = 0/1$$

حجم سامانه در نهایت شامل باقی‌مانده C و B و مقدار تولیدی A می‌باشد.

$$\frac{V_{\text{ثانویه}}}{V_{\text{اولیه}}} = \frac{n_{\text{ثانویه}}}{n_{\text{اولیه}}} \Rightarrow \frac{V_{\text{ثانویه}}}{V_{\text{اولیه}}} = \frac{0/1 + x - 0/2 + y - 0/1}{x + y}$$

$$\xrightarrow{x+y=0/4} \frac{0/1 + 0/4 - 0/2 - 0/1}{0/4} = \frac{0/2}{0/4} = 0/5$$

بنابراین حجم سامانه نصف می‌شود.

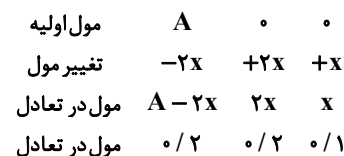
(۳) به کار بردن کاتالیزگر باعث افزایش سرعت هردو واکنش رفت و برگشت می‌شود.

(۴) کمترین مقدار انرژی لازم برای تبدیل فرآورده به واکنش‌دهنده، همان انرژی فعالسازی برگشت می‌باشد که برابر ۴a کیلوژول می‌باشد.

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده‌ای روشن‌تر؛ صفحه‌های ۹۴ تا ۹۸)

(مسئله رمعی کوکنده)

۱-۵. گزینه «۴»

$$n_{\text{SO}_3} = 2x = 0/2 \Rightarrow x = 0/1$$

$$K = \frac{[\text{SO}_2]^2 [\text{O}_2]}{[\text{SO}_3]^2} \Rightarrow 25 \times 10^{-2} = \frac{\left(\frac{0/2}{V}\right)^2 \left(\frac{0/1}{V}\right)}{\left(\frac{0/2}{V}\right)^2} = \frac{0/1}{V}$$

$$\Rightarrow V = 4L$$

$$A - 2x = 0/2 \Rightarrow A - 0/2 = 0/2 \Rightarrow A = 0/4 \text{ mol اولیه}$$

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده‌ای روشن‌تر؛ صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

مورد دوم: شعاع یونی مانند شعاع اتمی در یک گروه از بالا به پایین افزایش و به‌طور معمول در یک دوره از چپ به راست کاهش می‌یابد. بنابراین

مورد سوم: انرژی فروپاشی با چگالی بار یونها رابطه مستقیم دارد، بنابراین هرچه بار یونها بیشتر و شعاع یونها کوچک‌تر باشد چگالی بار و انرژی فروپاشی شبکه بیشتر است.

مورد چهارم: هرچه انرژی فروپاشی بلور یونی بیشتر باشد نقطه ذوب ترکیب بیشتر است.

(شیمی ۳، شیمی جلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۸۱)

۱-۲. گزینه «۴»

(جعفر پازوکی)

مقدار ΔH برای فرایند: $\text{CaCl}_2(\text{s}) \rightarrow \text{Ca}^{2+}(\text{g}) + 2\text{Cl}^{-}(\text{g})$ همان انرژی فروپاشی شبکه بلور است که مقدار انرژی برای تبدیل یک مول جامد یونی به یون‌های گازی شکل سازنده است. بنابراین:

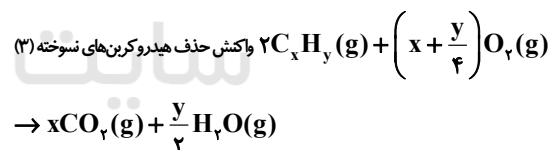
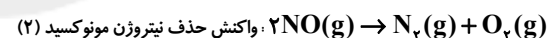
$$\Delta H = 1 \text{ mol CaCl}_2 \times \frac{111 \text{ g CaCl}_2}{1 \text{ mol CaCl}_2} \times \frac{90/2 \text{ kJ}}{4/44 \text{ g CaCl}_2} = 2255 \text{ kJ}$$

(شیمی ۳، شیمی جلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری؛ صفحه‌های ۷۷ تا ۸۱)

۱-۳. گزینه «۴»

(رضا سلیمانی)

واکنش‌های انجام شده در قطعه A به صورت زیر است:

با توجه به شکل، مولکول‌های C و D به ترتیب به O_2 و CO_2 هستند. با توجه به واکنش‌های بالا، O_2 و CO_2 در واکنش‌های (۱) و (۳) به ترتیب به عنوان واکنش‌دهنده و فرآورده شرکت می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مولکول‌های D و B به ترتیب CO_2 و H_2O هستند. از آنجا که خصلت نافلز O بیشتر از کربن و هیدروژن است، در مولکول CO_2 ، اتم کربن (مرکزی) دارای بار جزئی مثبت است. گزینه «۲»: بیشترین مولکول گازی که در آگروز خودروها تولید می‌شود، گاز CO_2 است.

گزینه «۳»: در سطح مبدل کاتالیستی، روی سطح سرامیکی، توده‌های فلزی به قطر ۲ تا ۱۰ نانومتر وجود دارند که دارای نقش کاتالیزگری هستند.

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده‌ای روشن‌تر؛ صفحه ۹۷)

۱۰۶- گزینه «۴»

(معمد عظیمیان/زواره)

با توجه به شمار مولهای N_p وارد شده و شمار مولهای H_p و ضرایب استوکیومتری مواد در واکنش تعادلی در تعادل (۲) مقادیر عددی A و B به ترتیب برابر $0/16$ و $0/11$ می باشد.

$$0/16 - 0/11 = 0/05$$

(۱) درست

(۲) درست، تغییر غلظت تأثیری بر ثابت تعادل ندارد.

(۳) درست، با افزایش غلظت یک ماده در تعادل، تعادل در جهت مصرف آن به پیش می رود.

$$0/14 = 0/28 \quad (1) \text{ تعادل}, \quad 0/16 \approx 0/34 \quad (2) \text{ تعادل}, \quad 0/47$$

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده ای روشن تر: صفحه های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۰۷- گزینه «۲»

(معمد نکو)

ابتدا	۶ mol	۰	۰
تغییرات	-۲x	+۴x	+x
تعادل	۶-۲x	۴x	x

$$\frac{6-2x}{5x} = 2 \Rightarrow x = 0/5 \text{ mol}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} [N_2O_5] = \frac{\Delta \text{mol}}{\frac{1}{2} \text{L}} = 10 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \\ [O_2] = \frac{0/5 \Delta \text{mol}}{\frac{1}{2} \text{L}} = 1 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \\ [NO_2] = \frac{2 \text{ mol}}{\frac{1}{2} \text{L}} = 4 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1} \end{array} \right.$$

$$K = \frac{[NO_2]^4 \times [O_2]}{[N_2O_5]^2} = \frac{4^4 \times 1}{10^2} = 2/56 \text{ mol}^3 \cdot \text{L}^{-2}$$

$$R_{\text{واکنش}} = R_{O_2} = \frac{0/5 \text{ mol}}{\frac{2}{3} \text{ min}} = 0/75 \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

می دانیم سرعت کلی واکنش با سرعت ماده ای که ضریب استوکیومتری (۱) دارد برابر است.

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده ای روشن تر: صفحه های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

۱۰۸- گزینه «۲»

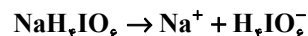
(امیرمسین طیبی سورکلایی)

ابتدا غلظت تعادلی $H_pIO_6^-$ تعادل اولیه را محاسبه می کنیم.

$$K = \frac{[H_pIO_6^-]}{[IO_6^-]} \Rightarrow \frac{[H_pIO_6^-]}{5} = 4 \times 10^{-2}$$

$$\Rightarrow [H_pIO_6^-] = 0/2 \frac{\text{mol}}{\text{L}}$$

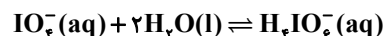
محاسبه میزان یون افزوده شده:

$$? \text{ mol } H_pIO_6^- : 65 \text{ g } NaH_pIO_6 \times \frac{1 \text{ mol } NaH_pIO_6}{250 \text{ g } NaH_pIO_6}$$

$$\times \frac{1 \text{ mol } H_pIO_6^-}{1 \text{ mol } NaH_pIO_6} = 0/26 \text{ mol}$$

واکنش در جهت برگشت جابه جا می شود:

$$5 + y \quad \quad \quad 0/46 - y$$

$$\Rightarrow 0/04 = \frac{0/46 - y}{5 + y} \Rightarrow 0/2 + 0/04y = 0/46 - y$$

$$\Rightarrow 1/04y = 0/26 \Rightarrow y = 0/25 \frac{\text{mol}}{\text{L}}$$

در نتیجه $0/25$ مول بر لیتر غلظت IO_6^- افزایش یافته است.

$$\frac{0/25 \text{ mol } IO_6^-}{1 \text{ L}} \times \frac{191 \text{ g } IO_6^-}{1 \text{ mol } IO_6^-} = 47/75 \frac{\text{g}}{\text{L}}$$

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده ای روشن تر: صفحه های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

۱۰۹- گزینه «۳»

(معمد رضا پوریاوید)

با توجه به فرمول شیمیایی ترفتالیک اسید ($C_8H_6O_4$)، تعداد پیوندهای اشتراکی آن عبارتند از:

$$C_8H_6O_4 \text{ در } \frac{(8 \times 4) + (6 \times 1) + (4 \times 2)}{2} = 23$$

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده ای روشن تر: صفحه های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

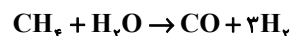
۱۱۰- گزینه «۴»

(پیمان فواجوی میر)

هر چهار عبارت نادرست هستند.

* گاز A متان است و واکنش پذیری کمی دارد.

* مجموع ضرایب مواد در معادله موازنه شده برابر ۶ است.

* انرژی فعال سازی واکنش زیاد است و در دماهای بالا انجام می شود.

* ماده A متان است اما توضیحات مربوط به عبارت چهارم به متانول مربوط است.

(شیمی ۳، شیمی راهی به سوی آینده ای روشن تر: صفحه های ۱۱۸ و ۱۱۹)